

دفترچه شماره ۱

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمون شماره ۳۵
۱۴۰۳ اسفند

پرسشنامه

اختصاصی تجربی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	محتوای آزمون	مدت پاسخ‌گویی
۱	زیست‌شناسی (۲)	۳۰	۱	۳۰	فصل ۶ و فصل ۷ تا انتهای گفتار ۲ (صفحه ۷۹ تا ۱۰۷)	۳۰ دقیقه
	تعداد کل سؤال:	۳۰			مدت پاسخ‌گویی:	۳۰ دقیقه

تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه‌نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می‌باشد.

مدت پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

- ۱ کدام گزینه، برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟
 «به طور طبیعی در تقسیم میتوز یک یاخته پیکری، ..... در مرحله‌ای رخ می‌دهد که در مرحله قبل از آن برخلاف مرحله بعد از آن ..... رشته‌های دوک، دور از انتظار است.»
- (۱) امکان تهیه کاریوتیپ از فامتن‌ها برای اولین بار - کوتاه شدن
  - (۲) قرارگیری فامتن‌های دوکروماتیدی در استوای یاخته - حرکت
  - (۳) افزایش تعداد فامتن‌های مضاعف شده - تولید پروتئین‌های سازنده
  - (۴) باز شدن فشردگی فامتن‌ها و تشکیل دو غشا در اطراف آنها - تخریب
- کدام مورد برای کامل کردن عبارت زیر مناسب است؟
- ۲ «در فرد سالم و بالغی که پایین ترین غدد درون ریز بدن وی، درون محوطه شکمی قرار .....»
- (۱) دارد، طول فامتن‌های جنسی در مقایسه با هریک از فامتن‌های شماره ۱ تا ۵ کوتاه‌تر است.
  - (۲) ندارد، درون هریک از یاخته‌های غیرجنسی دارای هسته، یک فامتن X و یک فامتن Y وجود دارد.
  - (۳) دارد، در دومین مرحله اینترفاز چرخه یاخته‌ای، تعداد فامتن‌های خطی یاخته دو برابر می‌شود.
  - (۴) ندارد، در کاریوتیپ حاصل از یاخته پادتن‌ساز، فامتن‌های جنسی در آخرین جایگاه قرار می‌گیرند.
- هنگام بررسی چرخه زندگی یک یاخته بنیادی سالم، در مرحله‌ای از اینترفاز که ..... قطعاً ..... هنگام بررسی چرخه زندگی یک یاخته بنیادی سالم، در مرحله‌ای از اینترفاز که ..... قطعاً .....
- ۳ (۱) نسبت به سایر مراحل این بخش از زندگی یاخته، طولانی‌تر است - تعداد دندهای هسته تغییر می‌کند.
- (۲) فامتن‌ها با میکروسکوپ نوری قابل مشاهده می‌شوند - شرایط مناسبی برای تهیه کاریوتیپ وجود ندارد.
  - (۳) زودتر از سایر مراحل اینترفاز به پایان می‌رسد - نوعی بسیار زیستی توسط رناتن‌های یاخته تولید می‌شود.
  - (۴) هیچ‌یک از نقطه‌های وارسی اصلی وجود ندارد - فعالیت آنزیم‌های سازنده دنا در سیتوپلاسم، افزایش می‌یابد.
- کدام عبارت، در مورد بیضه‌ها به درستی بیان نشده است؟
- ۴ (۱) خارج از محوطه شکمی قرار گرفته‌اند و پرده صفاق آنها را احاطه نمی‌کند.
- (۲) فعالیت مناسب آنها به دمایی کمتر از دمای بخش مرکزی بدن، نیاز دارد.
  - (۳) هورمون جنسی از یاخته‌های بینایی در لوله‌های اسپرم‌ساز ترشح می‌شود.
  - (۴) شبکه‌ای از رگ‌های خونی کوچک به تنظیم دمای کیسه بیضه کمک می‌کند.
- تصویر زیر یکی از مراحل تقسیمی را نشان می‌دهد که باعث تولید اسپرماتوسیت اولیه شده است؛ در مرحله‌ای که بالاصله ..... از این مرحله قرار دارد، ..... می‌شود.
-
- ۵ (۱) پیش - پروتئین‌های تشکیل دهنده دوک تقسیم، به تدریج تولید
- (۲) پس - هر فامتن در سطح استوایی یاخته به رشته‌های دوک، متصل
  - (۳) پیش - تجزیه پوشش هسته و فاصله گرفتن جفت سانتریول‌ها، آغاز
  - (۴) پس - عامل اتصال دهنده کروماتیدهای خواهری در هر فامتن، تجزیه
- کدام گزینه، درباره دوره جنسی در زنان درست است؟
- ۶ (۱) پدیده‌ای که در پی توقف همیشگی عادت ماهانه مشاهده می‌شود، به علت از کار افتادن غدد جنسی ماده است.
- (۲) دوره جنسی با فرایندی آغاز می‌شود که نمی‌تواند اووسیت ثانویه بروخورد کرده با یک اسپرم را از بدن دفع کند.
- (۳) فرایندی که نظم آن مهم‌ترین شاخص کارکرد صحیح دستگاه تولیدمثلی زن است، از ابتدای بلوغ جنسی فرد، به طور منظم انجام می‌شود.
- (۴) در هر دوره جنسی یک زن بالغ، فقط یکی از فولیکول‌هایی که از همه رشد بیشتری کرده است، چرخه تخدمانی را آغاز می‌کند و ادامه می‌دهد.
- ۷ کدام عبارت‌ها در ارتباط با سندروم داون صدق می‌کند؟
- الف) احتمال به دنیا آمدن فرزند مبتلا به این سندروم در یک مادر ۵۰ ساله، کمتر از ۱۰ درصد است.
  - ب) علت بروز این سندروم، باهم ماندن کروموزوم‌های شماره ۲۱ در یاخته‌های جنسی فرد بیمار است.
  - ج) این بیماری ناشی از افزایش تعداد نوعی کروموزوم است که در مقایسه با کروموزوم جنسی مشترک در گونه انسان، طول بیشتری دارد.
  - د) افزایش سن حتی یکی از والدین، همانند عوامل محیطی مختلف از جمله مصرف دخانیات و الکل، در ایجاد این بیماری نقش مؤثری دارد.
- ۱) الف و ب ۲) ب و ج ۳) الف و د ۴) ج و د
- کدام گزینه، برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟
- «طی یک دوره جنسی طبیعی در یک زن ۳۰ ساله، از زمان تشکیل جسم زرد تا زمانی که دیواره رحم شروع به ریزش می‌کند ممکن .....»
- (۱) نیست مقدار ترشح عامل اصلی تخمک‌گذاری، تحت تأثیر بازخورد منفی افزایش یابد.
  - (۲) نیست همزمان با کاهش ضخامت جدار رحم، جسم سفید در تخدمان قابل مشاهده باشد.
  - (۳) است بیش از یک اووسیت ثانویه لفاف نیافته درون دستگاه تولیدمثلی زن وجود داشته باشد.
  - (۴) است ترشح هورمون از هیپوفیز پیشین با بازخورد منفی کاهش و با بازخورد مثبت افزایش یابد.

- ۹ در ..... مرحله از مراحل رشد و پخش شدن یاخته‌های سرطانی، این یاخته‌ها .....
 ۱) دومین - شروع به تهاجم به یاخته‌های بافت می‌کنند.
 ۲) نخستین - در بافت مجاور محل تولیدشان تکثیر می‌یابند.
 ۳) چهارمین - از راه لنف یا خون به بافت‌های مجاورشان می‌روند.
 ۴) سومین - به بخش‌های لنفی مجاور محل تکثیر خود وارد می‌شوند.
 کدام مورد، عبارت زیر را به طور مناسب کامل می‌کند؟
 «بخشی از دستگاه تولیدمثلی مود بالغ که .....، می‌تواند .....»
 ۱) محتویات خود را وارد انتهای طوبی ترین مجرای جنسی می‌کند - انرژی لازم برای زامه‌ها را فراهم کند.
 ۲) در زیر غده ترشح کننده ماده قلیایی قرار دارد - ترشحات روان‌کننده و قلیایی خود را به محیط خنثی بیفزاید.
 ۳) زامه‌ها را وارد محیطی با دمای بیشتر می‌کند - محتویات خود را به طور مستقیم از لوله‌های زامه‌ساز دریافت کند.
 ۴) با تولید نوعی هورمون موجب بروز برخی صفات ثانویه می‌شود - از طریق رگ‌های کوچک خود به تنظیم دما بپردازد.
 در یاخته‌های جانوری که توانایی تقسیم شدن دارند، .....
 ۱۱ ۱) همه بخش‌های مولکول‌های دنای خطی در ساختار واحدهای یاخته شونده فامینه شرکت می‌کنند.
 ۲) هریک از پروتئین‌های مؤثر در فعالیت‌های یاخته طی طولانی ترین مرحله اینترفاز تولید شده است.
 ۳) فامتن‌ها، قبل از شروع تقسیم، تا حدی ضخیم و فشرده‌تر می‌شوند که با میکروسکوپ نوری قابل رویت باشند.
 ۴) جابجایی فامتن‌ها هنگام تقسیم یاخته، به کمک رشته‌هایی انجام می‌گیرد که توسط سانتریول‌ها ساخته نشده‌اند.
 هورمون‌های استروژن و پروژسترون در همه زنان سالم و دارای توانایی باروری .....
 ۱۲ ۱) همواره از غده‌هایی درون حفره شکمی ترشح می‌شوند.
 ۲) انجام مرحله پایانی تخمکزایی را هدایت و تنظیم می‌کنند.
 ۳) فقط تحت تأثیر هورمون LH و از یاخته‌های جسم زرد ترشح می‌شوند.
 ۴) در گروهی از یاخته‌های عصبی دستگاه عصبی مرکزی تأثیرگذار هستند.
 کدام مطلب در شرایط طبیعی صدق می‌کند؟
 ۱) ساختار مؤثر در حمل فامتن‌ها درون سیتوپلاسم همواره توسط سانتریول‌ها سازماندهی می‌شوند.
 ۲) فامتن‌های مضاعف شده همواره در مرحله آنافاز تقسیم هسته به شکل تک‌کروماتیدی در می‌آیند.
 ۳) به دنبال پایان مرحله تلافاًز میوز یک، همواره تقسیم سیتوپلاسم کامل می‌شود و دو هسته ایجاد می‌کند.
 ۴) تقسیم میوز یک، از نظر نحوه آرایش فامتن‌ها و جدا شدن آنها تفاوت اساسی با تقسیم میتوуз هسته دارد.
 در هسته کدامیک از یاخته‌های زیر، فقط یک مجموعه فامتن دیده می‌شود اما توانایی عبور از مرحله S اینترفاز را ندارد؟
 ۱) اسپرماتوسیت اولیه ۲) اووگونی ۳) اسپرماتوسیت ثانویه ۴) اووسیت اولیه
 ۱۵ پروتئین اتصالی در سانتروم فامتن‌های مضاعف شده در ..... هر .....
 ۱) مرحله آنافاز - نوع تقسیم، توسط آنژیم پروتئاز تجزیه می‌شود.
 ۲) هنگام تهیه - کاریوتیپ، برای تعیین موقعیت فامتن‌ها، اهمیت دارد.
 ۳) مرحله متفااز - نوع تقسیم هسته، به رشته‌های دوک تقسیم متصل است.
 ۴) فعالیت پروتئین‌های تنظیم‌کننده - نقطه وارسی، مورد بررسی قرار می‌گیرند.
 کدام عبارت، درباره دستگاه تولیدمثلی مرد، نادرست است؟
 ۱) کار اصلی آن به کمک یاخته‌های سرتولی انجام می‌گیرد.
 ۲) اسپرم‌ها در مسیر عبور خود از درون غدد سازنده منی عبور می‌کنند.
 ۳) مجرای اسپرم‌بر پس از خروج از کیسه بیضه از کنار و پشت مثانه عبور می‌نماید.
 ۴) اپیدیدیم بر روی بیضه قرار گرفته و حاوی اسپرم‌های متحرک و غیرمتحرک است.
 کدام به مطلب درستی در مورد انسان اشاره می‌کند؟
 ۱) هریک از یاخته‌های دولاد بدن برای تهیه کاریوتیپ قابل استفاده هستند.
 ۲) محل اتصال فامینک‌های خواهری همواره در میانه فامتن قرار گرفته است.
 ۳) طول هیچ کدام از فامتن‌ها در یک کاریوتیپ طبیعی، به بیشتر از پنج میکرون نمی‌رسد.
 ۴) همه فامتن‌هایی که در پروفاز میوز یک از طول در کنار هم قرار می‌گیرن، همتا هستند.
 کدام مورد، برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟
 «در یک زن بالغ، هر یاخته‌ای که ..... به طور حتم .....»
 ۱) طی فرایند تخمک‌گذاری، وارد بخش شیپورمانند لوله رحم می‌شود - فقط یک مجموعه فامتنی دارد.
 ۲) فامتن‌هایی همتا را از طول در کنار هم قرار می‌دهد - توسط یاخته‌های دیپلولئید تغذیه‌کننده احاطه شده است.
 ۳) توانایی لقادیر با زامه در لوله فالوپ را دارد - مقدار بیشتری از سیتوپلاسم یاخته سازنده خود را دریافت کرده است.
 ۴) طی تقسیم هسته یک یاخته در لوله فالوپ به وجود می‌آید - حداقل یک فامتن X را از یاخته سازنده خود دریافت می‌کند.
 با توجه به اطلاعات مربوط به روش‌های تشخیص و درمان سرطان، کدام عبارت از نظر درستی یا نادرستی با سایرین تفاوت دارد؟
 ۱) در هر نوع بافت‌برداری، یاخته‌ها از بافتی جدا می‌شوند که عملکرد پدال‌های گاز و ترمز در آن دستخوش اختلال است.
 ۲) غذاهای حاوی پاداکستنده برخلاف غذاهای حاوی سدیم نیتریت در درمان انواعی از سرطان مؤثر هستند.
 ۳) داروهای شیمی‌درمانی، تقسیم یاخته‌های جنسی از جمله اسپرماتید را نیز سرکوب می‌کنند.
 ۴) روش‌های رایج درمان سرطان، ممکن است علائمی مشابه با ریفلکس را ایجاد کنند.

- ۲۰ کدام موارد، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کنند؟
 «با فرض اینکه به دنبال شروع فرایند میوز توسعه یک یاخته زاینده در لوله اسپرم‌ساز یک مرد بالغ ..... تولید شود، به طور حتم خطای پلی‌بلوئیدی شدن در ..... رخ داده است.»
- الف) فقط یک اسپرم حاوی فامتن‌های خطي - آنافاز میوز ۱
 ب) فقط دو اسپرم با تعداد فامتن‌های طبیعی - آنافاز میوز ۲
 ج) اسپرمی با ۴۶ سانترومر در هسته خود - آنافاز میوز ۲
 د) اسپرمی حاوی دو مجموعه کروموزومی - آنافاز میوز ۱
- (۱) الف و ب (۲) ب و ج (۳) الف و ج (۴) ب و د
- ۲۱ براساس کتاب زیست‌شناسی یازدهم، کدام عبارت می‌تواند جمله زیر را به درستی کامل کند؟
 «در مرحله‌ای از مراحل تقسیم هسته یاخته‌های بنیادی مغز قرمز استخوان که ..... می‌شود.»
- (۱) رشته‌های کروماتین شروع به فشرده‌تر شدن می‌کنند، شبکه آندوپلاسمی تخریب
 (۲) فامتن‌ها شروع به باز شدن می‌کنند، پروتئین اتصالی در ناحیه سانترومر تجزیه
 (۳) فامتن‌ها بیشترین فشردگی را پیدا می‌کنند، ردیف شدن فامتن‌ها در وسط یاخته دیده
 (۴) سانترومر فامتن به رشته‌های دوک متصل می‌شوند، دوک تقسیم بین میانک‌ها تشکیل
- ۲۲ کدام گزینه، برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟
 «در یک زن سی ساله، نوعی هورمون ..... که .....، به طور حتم .....»
- (۱) جنسی - در نیمة اول دوره جنسی ترشح می‌شود - در ابتدای دوره جنسی، در خون حضور ندارد.
 (۲) غیرجنسی - عامل اصلی تخمک گذاری است - در نیمة چرخه تخدمانی، به مقدار زیادی ترشح می‌شود.
 (۳) جنسی - باعث رشد دیواره داخلی رحم می‌شود - می‌تواند محركی برای آزاد شدن هورمون FSH باشد.
 (۴) غیرجنسی - باعث تکثیر یاخته‌های فولیکولی می‌شود - با کاهش ترشح در هنگام قاعده‌گی موافق می‌شود.
- ۲۳ کدام گزینه حاوی مطلب درستی است؟
 (۱) فامتن‌ها در کاریوتیپ، بر اساس اندازه، شکل و محتوای ژنتیکی شماره گذاری شده‌اند.
 (۲) به جانداری که هریک از یاخته‌های پیکری آن، دو هسته داشته باشد، دولاد می‌گویند.
 (۳) اگر دوک تقسیم سازمان یابی نشده باشد، نقطه وارسی G اجازه عبور یاخته را نمی‌دهد.
 (۴) مراحلی که یک یاخته از پایان یک تقسیم تا آغاز تقسیم بعدی می‌گذراند، اینترفاز نام دارد.
- ۲۴ نمی‌توان گفت، دوره‌های جنسی در زنان، با فرایندی ..... می‌شود که .....
- (۱) شروع - ابتدا به صورت نامنظم انجام می‌گیرد اما به تدریج منظم می‌شود.
 (۲) متوقف - تغذیه نامناسب و کار سخت، تأثیر خاصی بر زمان شروع آن ندارد.
 (۳) شروع - طی آن، تحریک یکی از انواع گیرنده‌های حسی سازش‌ناپذیر قابل مشاهده است.
 (۴) متوقف - حدود ۳۵ تا ۳۰ سال پس از شروع اولین چرخه جنسی، در بدن زن رخ می‌دهد.
- ۲۵ کدام عبارت، با مطالع کتاب زیست‌شناسی یازدهم مطابقت دارد؟
- (۱) زندگی انسان به دنبال پایان سه ماهه سوم حاملگی و زایمان، آغاز می‌شود.
 (۲) پیش از شروع تقسیم شدن هسته یاخته، رشته‌های فامینه دو برابر می‌شوند.
 (۳) فامینک‌های متعلق به یک فامتن مضاعف، همتای یکدیگر به حساب می‌آیند.
 (۴) زمانی که یاخته در حال تقسیم نیست، فشردگی فامتن‌های هسته، بیشتر است.
- ۲۶ کدام ویژگی مربوط به پخشی از دستگاه تولیدمثلی زنان است که نخستین جسم قطبی در آن تولید می‌شود؟
- (۱) محل جدا شدن فامینک‌های خواهی فامتن‌ها و همچنین انجام فرایندهای مربوط به لقاح است.
 (۲) دارای یک جدار داخلی و یک جدار خارجی است که رگ‌های خونی زیادی در جدار داخلی آن دیده می‌شود.
 (۳) در طول حدود ۷ روز ابتدای چرخه جنسی، محل خروج خون و بافت‌های تخریب شده از بدن زن به حساب می‌آید.
 (۴) به کمک ساختار پیوندی ماهیچه‌ای به جدار رحم متصل شده است و هیچ‌کدام از یاخته‌های آن عصب‌دهی پیکری ندارند.
- ۲۷ کدام عبارت در ارتباط با تومورها صدق می‌کند؟
- (۱) ملانوما، توده‌ای است که در اثر تقسیمات تنظیم نشده ایجاد می‌شود.
 (۲) لیپوما، معمولاً انقدر بزرگ است که به بافت‌های مجاور خود آسیب می‌زند.
 (۳) ملانوما، به طور معمول در جای خود باقی می‌ماند و نمی‌تواند در بدن منتشر شود.
 (۴) لیپوما، در صورتی که بافت‌های مجاور حمله می‌کند که به دستگاه لنفی دسترسی داشته باشد.
- ۲۸ به طور طبیعی، هر اووسیتی که ..... در دستگاه تولیدمثلی هر زن سالم و غیربائسه، قطعاً .....
- (۱) توسط یاخته‌های تغذیه‌کننده احاطه شده است - ساختارهای چهارتایه را ایجاد می‌کند.
 (۲) در مجاورت نخستین جسم قطبی قرار دارد - پروتئین اتصال دهنده در فامتن‌های آن تجزیه می‌شود.
 (۳) فقط درون تخدمان دیده می‌شود - تحت تأثیر هورمون (های) هیپوفیزی، تقسیم میوز یک خود را کامل می‌کنند.
 (۴) هسته تک‌lad و فامتن‌های خطی مضاعف دارد - در تمام طول زندگی خود، با یاخته‌های فولیکولی در ارتباط بوده است.
- ۲۹ کدام موارد، عبارت زیر را در ارتباط با یک مرد سالم، به درستی کامل نمی‌کند؟
 «در کاریوتیپ حاصل از لنفوسيت B خاطره سالم، ممکن نیست ..... مشاهده شود.»
- (۱) الف) از هر فامتن دو نسخه
 (۲) ج) فامتن‌هایی حاوی ۷ن تولید پروفورین
 (۳) د) فامتن‌هایی بزرگ‌تر از پنج میکرون
 (۴) ب) فامتن‌هایی غیرمشابه به هم
- ۳۰ هورمون‌های کدام غده تأثیر کمتری بر تنظیم وقایع متفاوت دستگاه تولیدمثلی زن دارد؟
- (۱) هیپوتالاموس (۲) بخش پیشین هیپوفیز (۳) تخدمانها

دفترچه شماره ۲

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمون شماره ۵
۱۴۰۳ اسفند

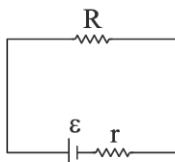
پرسشنامه

اختصاصی تجربی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	محتوای آزمون	مدت پاسخ‌گویی
۱	فیزیک (۲)	۲۰	۳۱	۵۰	فصل ۲ از ابتدای توان در مدار الکتریکی تا انتهای و فصل ۳ تا ابتدای میدان مغناطیسی ناشی از یک حلقة دایره‌ای حامل جریان (صفحه ۵۳ تا ۷۹)	۳۰ دقیقه
۲	شیمی (۲)	۲۵	۵۱	۷۵	فصل ۲ از ابتدای آتابالپی همان محتوای انرژی است تا انتهای فصل (صفحه ۶۵ تا ۹۸)	۲۵ دقیقه
تعداد کل سؤال:						۵۵ دقیقه

تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه‌نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می‌باشد.

-۳۱- در مدار زیر، مقاومت R را کاهش می‌دهیم. کدام کمیت الزاماً کاهش خواهد یافت؟

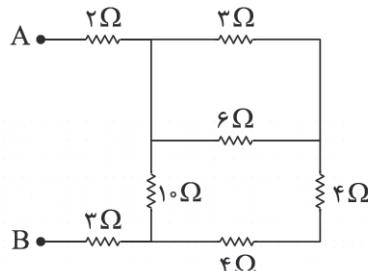
۱) توان تولیدی باتری

۲) انرژی مصرفی در مقاومت درونی

۳) انرژی مصرفی در مقاومت R

۴) اختلاف پتانسیل دو سر باتری

-۳۲- در شکل زیر، مقاومت معادل بین دو نقطه A و B چند اهم است؟

۱۲)

۵)

۱۰)

۱/۲)

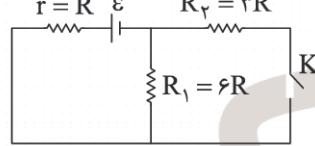
۱)

۱۰)

۴)

۳)

-۳۳- در مدار شکل زیر، اگر کلید K بسته شود، جریان الکتریکی گذرنده از مقاومت R چند برابر می‌شود؟

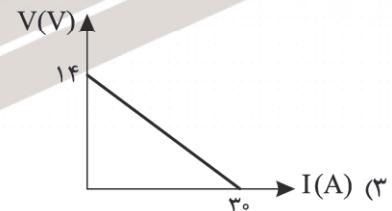
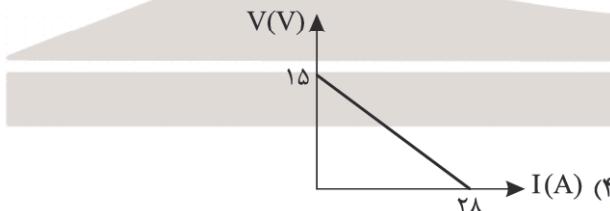
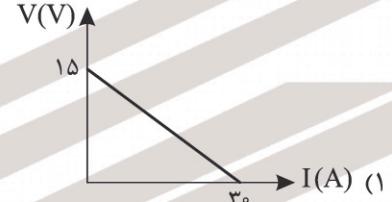
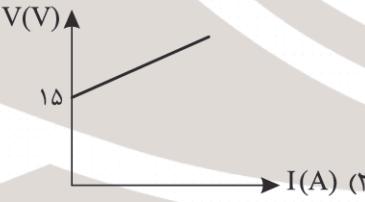
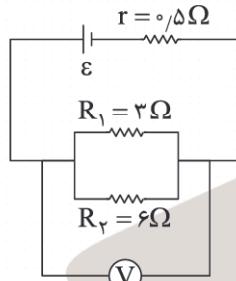
$\frac{2}{3}$)

$\frac{6}{10}$)

$\frac{7}{9}$)

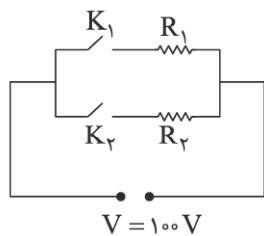
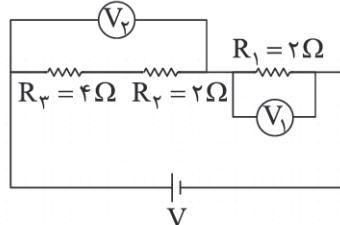
$\frac{4}{3}$)

-۳۴- در مدار شکل زیر ولتسنج آرمانی عدد ۱۲V را نشان می‌دهد. نمودار اختلاف پتانسیل دو سر باتری بر حسب جریان عبوری از آن در سایر مدارها مطابق کدام گزینه است؟

محل انجام محاسبات

-۳۵ در مدار شکل زیر، با بستن هر دو کلید یا یکی از آنها می‌توان سه توان مصرفی در مدار ایجاد کرد. اگر کمترین و بیشترین توان مصرفی این مدار به ترتیب $W_1 = 50\text{ W}$ و $W_2 = 250\text{ W}$ باشد. مقاومت‌های R_1 و R_2 بر حسب اهم کدام گزینه می‌تواند باشد؟

(۱) $20\Omega, 40\Omega$ (۲) $500\Omega, 400\Omega$ (۳) $200\Omega, 50\Omega$ (۴) $50\Omega, 40\Omega$ $V = 100\text{ V}$ -۳۶ در مدار شکل زیر، ولتسنج ایده‌آل $V_1 = 10\text{ V}$ عدد 10 ولت را نشان می‌دهد. ولتسنج ایده‌آل V_2 چند ولت را نشان خواهد داد؟(۱) 10 (۲) 20 (۳) 40 (۴) 30

-۳۷ با استفاده از سه مقاومت $6\Omega, 3\Omega$ و 12Ω مداری بسته‌ایم که مقاومت معادل آنها 7Ω می‌شود. اگر این مقاومت معادل را به باتری ایده‌آل متصل کنیم جریان 1 A از مقاومت 12Ω می‌گذرد. نیروی محرکه باتری چند ولت است؟

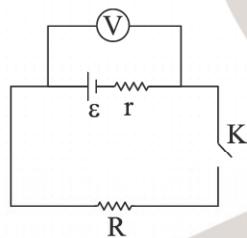
(۱) ۳

(۲) ۱۲

(۳) ۲۱

(۴) ۳۵

-۳۸ در مدار زیر، با بستن کلید K عددی که ولتسنج نشان می‌دهد، 25 درصد کاهش می‌یابد. نسبت توان مصرفشده در مقاومت R چند برابر توان تلفشده در مقاومت داخلی r است؟

(۱) ۴

(۲) ۳

(۳) ۲

(۴) ۱

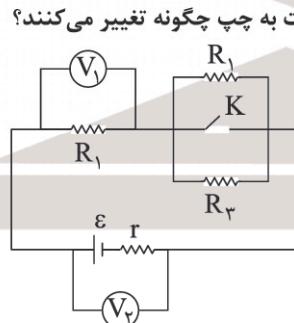
-۳۹ در شکل زیر، توان مصرفی مقاومت $2R$ چند برابر توان مصرفی یکی از مقاومت‌های R است؟

(۱) ۲

(۲) ۱۸

(۲) $\frac{1}{4}$

(۳) ۹

در مدار شکل زیر، با بستن کلید K ، اعدادی که ولتسنج‌های ایده‌آل V_1 و V_2 نشان می‌دهند از راست به چپ چگونه تغییر می‌کنند؟

(۱) کاهش می‌یابد - افزایش می‌یابد

(۲) کاهش می‌یابد - کاهش می‌یابد

(۳) افزایش می‌یابد - کاهش می‌یابد

(۴) افزایش می‌یابد - افزایش می‌یابد

محل انجام محاسبات

- ۴۱- یک بخاری برقی ۵۰۰ وات در شبانه روز به مدت ۶ ساعت به برق شهر با ولتاژ ۲۲۰ ولت متصل است. اگر بیهای برق مصرفی هر کیلووات ساعت ۱۰۰ تومان باشد، هزینه این بخاری در اردیبهشت ماه چند تومان است؟

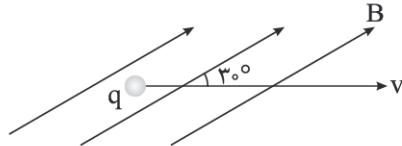
(۴) ۹۳۰

(۳) ۹۰۰

(۲) ۹۳۰۰

(۱) ۹۰۰۰

- ۴۲- در شکل زیر، بار الکتریکی $C = 20 \mu C$ در میدان مغناطیسی $B = 100 G$ با تندی $v = 4 \times 10^5 \frac{m}{s}$ در حال حرکت است. جهت و اندازه نیروی مغناطیسی وارد بر بار در لحظه نشان داده شده کدام است؟ ($\sin 30^\circ = \frac{1}{2}$)

- (۱) درون سو - $400 N$
 (۲) درون سو - $0.4 N$
 (۳) برون سو - $400 N$
 (۴) برون سو - $0.4 N$

- ۴۳- وقتی یک دسته باریکه الکترون بالای خط استوا از غرب به شرق در حال حرکت است، در اثر میدان مغناطیسی زمین به کدام جهت منحرف می شوند؟ (از اثر وزن صرف نظر شود).

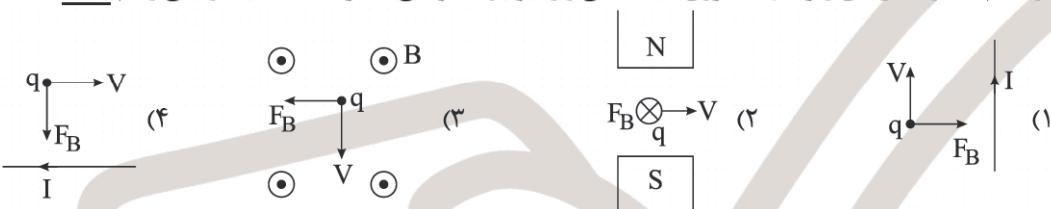
(۴) پایین

(۳) بالا

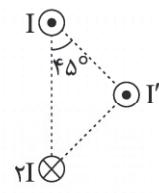
(۲) شمال

(۱) جنوب

- ۴۴- در کدام یک از شکل های زیر، جهت نیروی مغناطیسی وارد بر بار الکتریکی متحرک $q > 0$ به درستی رسم نشده است؟

- ۴۵- در شکل زیر سه سیم موازی و بلند حامل جریان از سه رأس یک مثلث قائم الزاویه متساوی الساقین می گذرند. جهت نیروی خالص وارد بر سیم I' کدام گزینه می تواند باشد؟

- (۱)
 (۲)
 (۳)
 (۴)

- ۴۶- در شکل زیر، محل قرارگرفتن عقره مغناطیسی ثابت است. آهنربا، یک دور کامل به دور خودش به صورت ساعتگرد می چرخد. اندازه زاویه چرخش عقره مغناطیسی و جهت چرخش عقره در کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) 720° - ساعتگرد
 (۲) 360° - ساعتگرد
 (۳) 720° - پاد ساعتگرد
 (۴) 360° - پاد ساعتگرد

- ۴۷- پروتونی با تندی v به صورت برون سو وارد میدان های الکتریکی و مغناطیسی شکل زیر می شود. پروتون به کدام سمت منحرف خواهد شد؟ (از اثر وزن ناچیز است).

- (۱) راست
 (۲) چپ
 (۳) منحرف نمی شود.
 (۴) هر کدام از حالت ها ممکن است.

محل انجام محاسبات

- ۴۸- در هر آهنربا دو ناحیه وجود دارد که در آنها ..... بیشتر از قسمت‌های دیگر است. این دو ناحیه را ..... می‌نامند.

- ۱) جهت‌گیری میدان مغناطیسی - قطب‌های آهنربا
- ۲) نیروی ریاضی - میدان مغناطیسی
- ۳) نیروی ریاضی - دوقطبی مغناطیسی
- ۴) خاصیت آهنربایی - قطب‌های آهنربا

- ۴۹- کدام یک از گزینه‌های زیر درست است؟

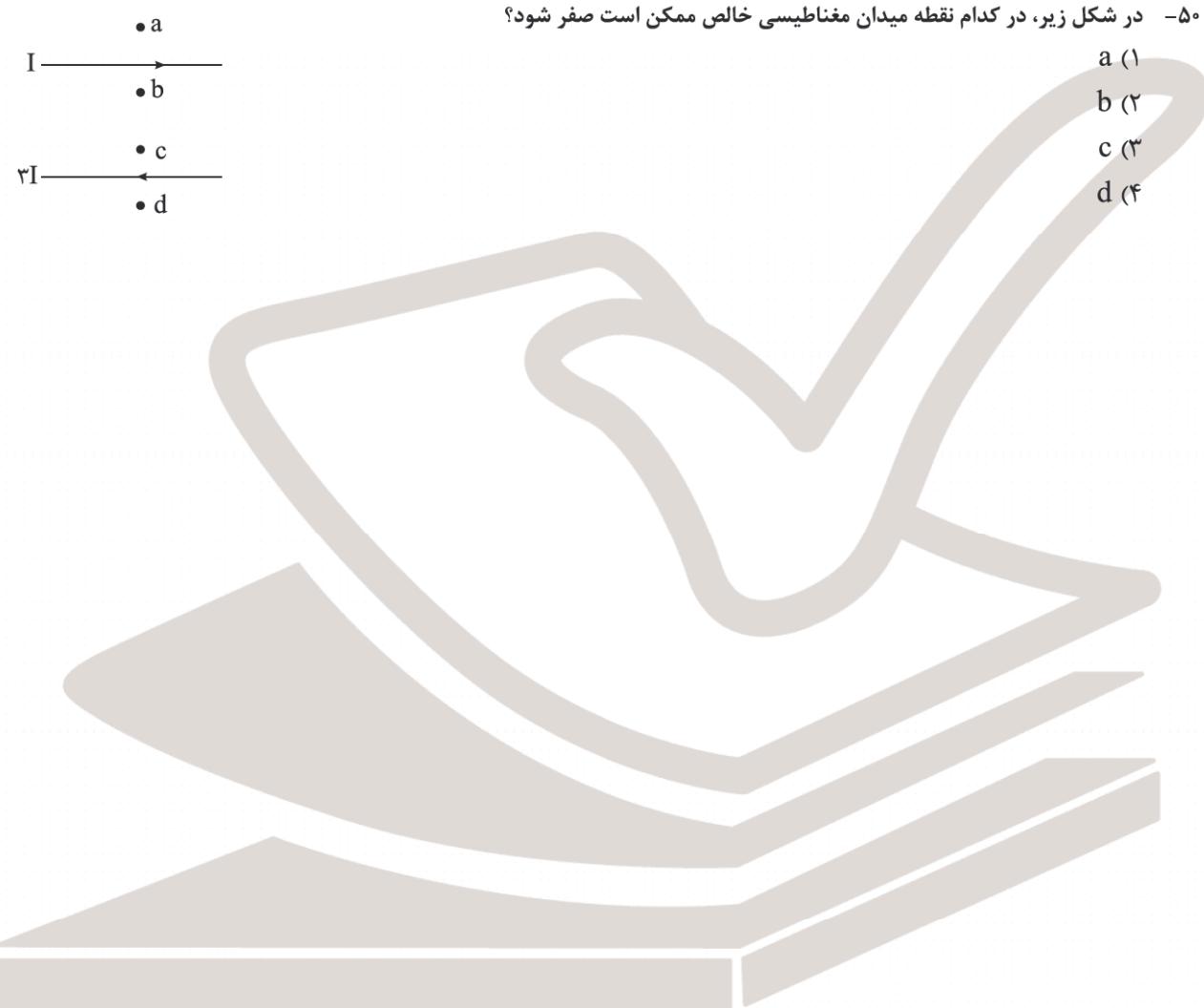
۱) قطب‌های مغناطیسی زمین بر قطب‌های جغرافیایی آن منطبق‌اند.

۲) خط‌های میدان مغناطیسی در هر نقطه خارج از آهنربا در عقربه مغناطیسی از قطب S عقربه به قطب N عقربه است.

۳) عقربه مغناطیسی در جهت شمال واقعی جغرافیایی قرار می‌گیرد.

۴) در شرایط خاص می‌توان تکقطبی مغناطیسی داشت.

- ۵۰- در شکل زیر، در کدام نقطه میدان مغناطیسی خالص ممکن است صفر شود؟

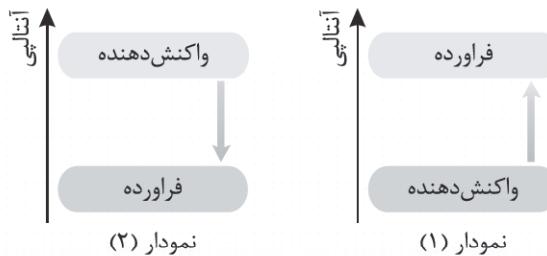
محل انجام محاسبات

مدت پاسخ‌گویی: ۲۵ دقیقه

-۵۱- عبارت بیان شده در کدام گزینه درست است؟

- (۱) به مجموع انرژی پتانسیل ذره‌های سازنده یک ماده محتوی انرژی یا آنتالپی می‌گویند.
- (۲) با انجام واکنش‌های گرماده مواد واکنش‌دهنده با آنتالپی کمتر به مواد فراورده با آنتالپی بیشتر تبدیل می‌شوند.
- (۳) تغییر آنتالپی هر واکنش را همارز با گرمایی می‌دانند که در حجم ثابت با محیط پیرامون دادوستد می‌کند.
- (۴) آنتالپی فرازش یک ماده قرینه آنتالپی چگالش آن است.

-۵۲- با توجه به نمودارهای زیر کدام مورد نادرست است؟

(۱) نمودار (۱) می‌تواند مربوط به واکنش تجزیه N_2O_4 و تبدیل آن به گاز NO_2 باشد.

(۲) نمودار (۲) می‌تواند مربوط به فرایند انجماد باشد.

(۳) نمودار (۲) می‌تواند مربوط به تولید گاز اوزون از گاز اکسیژن باشد.

(۴) نمودار (۱) می‌تواند مربوط واکنش در فتوسنتز باشد.

-۵۳- با توجه به داده‌های زیر ΔH واکنش:

چند کیلوژول است؟ (آنتالپی پیوندهای $\text{C} - \text{Cl}$ و $\text{H} - \text{Cl}$ و میانگین آنتالپی پیوندهای $\text{C} - \text{H}$, $\text{C} = \text{C}$, $\text{C} - \text{C}$, $\text{C} - \text{Br}$ به $\text{C} - \text{H} = ۴۱۴$, $\text{C} = \text{C} = ۴۳۳$, $\text{C} - \text{C} = ۴۴۲$, $\text{C} - \text{Br} = ۴۴۸$, $\text{C} - \text{Cl} = ۴۶۱$ و $\text{H} - \text{Cl} = ۴۱۵$ کیلوژول بر مول است).

-۱۵۶ (۴)

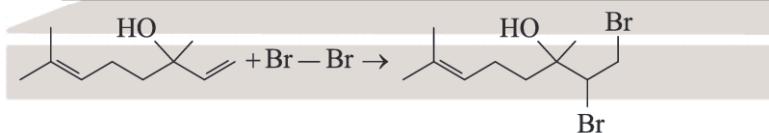
-۷۸ (۳)

-۱۰۸ (۲)

-۵۴ (۱)

-۵۴- گشنيز گياهی است که به عنوان داروي معده شناخته می‌شود و به هضم غذا کمک شایانی می‌کند. با توجه به ساختار زير اگر يك مول از آن با يك مول برم مایع واکنش دهد، با توجه به داده‌های جدول زير ΔH واکنش انجام شده را محاسبه کنيد.

پیوند	$\text{C} - \text{C}$	$\text{Br} - \text{Br}$	$\text{C} - \text{H}$	$\text{C} = \text{C}$	$\text{O} - \text{H}$	$\text{C} - \text{O}$	$\text{C} - \text{Br}$
$\text{kJ}\cdot\text{mol}^{-1}$ آنتالپی ^۱	۴۴۸	۱۹۳	۴۱۵	۴۱۴	۲۷۷	۳۸۰	۲۷۷

-۹۵ (۴)

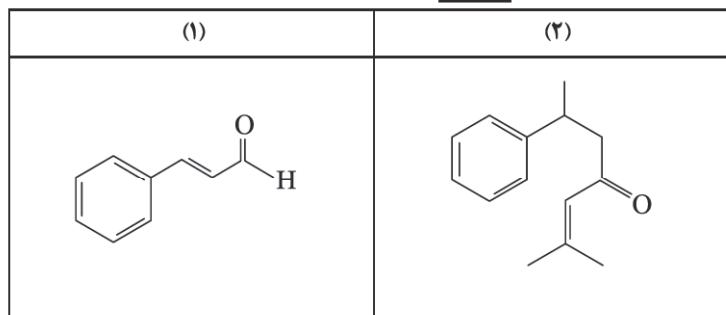
+۱۹۰ (۳)

-۲۸۵ (۲)

+۱۰۵ (۱)

محل انجام محاسبات

۵۵- در ارتباط با ساختارهای مطرح شده کدام گزینه نادرست است؟

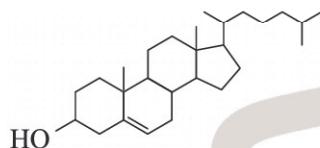
۱) ترکیب‌های ۱ و ۲ به ترتیب متعلق به خانواده آلدهیدها و کتون‌ها هستند.

۲) فرمول مولکولی ترکیب ۲، $C_{15}H_{20}O$ است و دارای ۴۰ پیوند اشتراکی است.

۳) ترکیب ۲ با ترکیب آلی عامل طعم و بو در میخک از نظر گروه عاملی مشابه است.

۴) ترکیب ۱ با ترکیبی با فرمول C_9H_8O همپار است ولی محتوی انرژی یکسانی ندارند.

۵۶- در ارتباط با ساختار کلسترول کدام عبارت درست است؟

۱) یکی از مواد آلی موجود در غذاهای گیاهی و جانوری است که مقدار اضافی آن در دیواره رگ‌ها رسوب می‌کند.

۲) فرمول مولکولی آن $C_{27}H_{46}O$ است و یک الکل سیرنشده محسوب می‌شود.

۳) در شرایط یکسان در بین تمام پیوندهای اشتراکی آن پیوند اشتراکی (O – H) آسان‌تر شکسته می‌شود.

۴) نسبت شمار جفت الکترون‌های پیوندی به شمار جفت الکترون‌های ناپیوندی در آن برابر ۳۹ است.

۵۷- عبارت بیان شده در کدام گزینه درست است؟

۱) آنتالپی سوختن یک ماده هم‌ارز آنتالپی واکنشی است که در آن یک گرم ماده در اکسیژن کافی به طور کامل می‌سوزد.

۲) گرمای حاصل از سوختن ۱ مول اتان بیشتر از یک مول اتین است.

۳) پروتئین‌ها در بدن به گلوکز شکسته می‌شوند و گلوکز حاصل از آنها در خون حل می‌شود.

۴) پژوهش‌ها نشان می‌دهد که کربوهیدرات‌ها ارزش سوختی بیشتری نسبت به چربی‌ها و پروتئین‌ها دارند.

۵۸- یک وعده صبحانه ساده شامل ۱۰۰ گرم نان گندم و ۲۵ گرم پنیر سفید است. به تقریب محاسبه کنید یک فرد ۷۰ کیلوگرمی برای مصرف

انرژی حاصل از این وعده صبحانه به تقریب چند دقیقه باید پیاده‌روی کند؟ (آهنگ مصرف انرژی در پیاده‌روی 190 kcal h^{-1} است).

kcal	ارزش سوختی ۱۰۰g
۲۵۰	نان
۴۸۰	پنیر

۱) ۱۱۷

۲) ۴۵

۳) ۱۰۱

۴) ۷۹

محل انجام محاسبات

- ۵۹- اگر آنتالپی سوختن گازهای اتن (C_2H_4) و پروپن (C_3H_8) به ترتیب برابر با -1408 و -2064 کیلوژول بر مول باشد، ارزش $(C = 12, H = 1 : g \cdot mol^{-1})$ سوختی ۱- هگزن برابر با کدام است؟

۵۶ (۴)

۶۵/۶ (۳)

۴۰/۳۲ (۲)

۴۸ (۱)

- ۶۰-

کدام موارد از عبارت‌های زیر درست هستند؟

آ) گرماسنج لیوانی و سیلیکای برای اندازه‌گیری گرمای واکنش‌هایی مانند اتحال و سوختن است.

ب) از واکنش‌های ترموشیمیایی سوختن یک مول گرافیت، یک مول گاز هیدروژن و یک مول گاز متان می‌توان ΔH واکنش تهیه متان را به دست آورد.پ) نخستین بار هنری هس دریافت که گرمای یک واکنش معین به راهی که برای انجام آن در پیش گرفته می‌شود وابسته است.
ت) با وارونه شدن معادله هر واکنش ترموشیمیایی مقدار ΔH آن ثابت می‌ماند.

۱) آ و پ

۲) ب و ت

۳) آ و ب

- ۶۱- با توجه به واکنش‌های داده شده در اثر تشکیل $\frac{1}{3}$ مول گاز کربن دی‌اکسید مطابق معادله موازن شده واکنش:
$$CS_2(l) + 2O_2(g) \rightarrow CO_2(g) + 2SO_2(g)$$

چند کیلوژول انرژی آزاد می‌شود؟

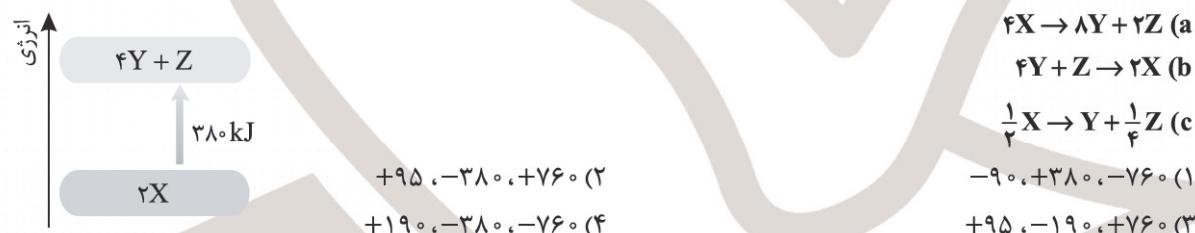
۱۲۹۳ (۴)

۱۰۷۷ (۳)

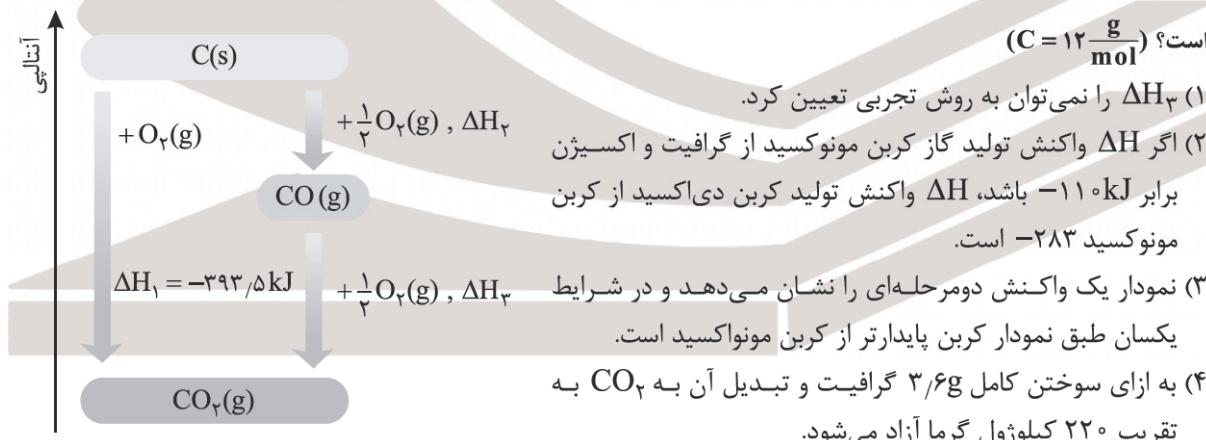
۵۸۲/۶ (۲)

۳۲۱/۳ (۱)

- ۶۲- با توجه به نمودار انرژی مطرح شده آنتالپی واکنش‌های a, b و c به ترتیب از راست به چپ برحسب kJ کدام است؟

- ۶۳- واکنش سوختن کامل گرافیت را می‌توان مجموعه‌ای از واکنش‌های مطابق نمودار زیر دانست. با توجه به نمودار کدام عبارت درست است؟ (C = 12 g/mol)

(۱) را نمی‌توان به روش تجربی تعیین کرد.

(۲) اگر ΔH واکنش تولید گاز کربن مونوکسید از گرافیت و اکسیژنبرابر -110 kJ باشد، ΔH واکنش تولید کربن دی‌اکسید از کربن مونوکسید -283 kJ است.

(۳) نمودار یک واکنش دومرحله‌ای را نشان می‌دهد و در شرایط یکسان طبق نمودار کربن پایدارتر از کربن مونوکسید است.

(۴) به ازای سوختن کامل 220 g گرافیت و تبدیل آن به CO_2 به تقریب 220 کیلوژول گرما آزاد می‌شود.

محل انجام محاسبات

۶۴- همه عبارت‌های زیر درست‌اند، به جزء .....

- ۱) سینتیک شیمیایی افزون بر بررسی آهنگ تغییرات شیمیایی در واکنش‌ها، عوامل مؤثر بر این آهنگ را نیز بررسی می‌کند.
- ۲) خشک کردن میوه‌ها، تهیهٔ ترشی و نمک سود کردن، برخی از روش‌های افزایش زمان ماندگاری مواد غذایی هستند.
- ۳) حذف اکسیژن از محیط نگهداری مواد غذایی و خوراکی‌ها سبب افزایش زمان ماندگاری و بهبود کیفیت آنها خواهد شد.
- ۴) اشیای آهنی در هوای مرطوب به سرعت زنگ می‌زنند، زنگار تولیدشده در این واکنش ترد و شکننده است و فرومی‌ریزد.

۶۵- عبارت بیان شده در کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) هیدروژن پراکسید (H_2O_2) ماده‌ای با نام تجاری آب اکسیژنه است که در حضور KI به سرعت در دمای اتاق تجزیه می‌شود.
- ۲) با گرم کردن محلول حاوی $KMnO_4$ و اسید آلی، رنگ بنفش محلول به سرعت از بین می‌رود.
- ۳) پتاسیم (K) نسبت به سدیم (Na) واکنش‌پذیری بیشتری داشته و برخلاف Na با آب سرد به شدت واکنش می‌دهد.
- ۴) در واکنش $4Fe(s) + 2O_2(g) \rightarrow 2Fe_2O_3(s)$ ، از عوامل سطح تماس و غلظت می‌توان برای افزایش سرعت واکنش بهره برد.

۶۶- در یک سری آزمایش، درون قوطی یک فیلم عکاسی، مقدار ۵ میلی‌لیتر آب با دماهای گوناگون و نیز مقادیر مختلفی قرص جوشان می‌ریزیم. اگر نتایج حاصل به صورت جدول زیر ارائه شود، کدام موارد از عبارت‌های زیر درست هستند؟

شماره آزمایش	مقدار قرص (پودر)	دماهای آب (°C)	زمان پرتاب شدن قوطی (ثانیه)	a
۱	نصف قرص	۰	۰	b
۲	یک چهارم قرص	۰	۰	c
۳	نصف قرص	۲۵	۰	d
۴	یک چهارم قرص	۲۵	۰	e
۵	نصف قرص (پودر)	۲۵	۰	

آ) سریع‌ترین واکنش و آهسته‌ترین واکنش به ترتیب مربوط به آزمایش‌های ۵ و ۲ است.

ب) سرعت واکنش در آزمایش ۳ از آزمایش ۱ بیشتر است.

پ) برقراری رابطه $c > d$ بیانگر اثر غلظت بر روی سرعت واکنش است.

ت) زمان پرتاب شدن قوطی در آزمایش ۵ از سایر آزمایش‌ها بیشتر است.

۱) آ و ب   ۲) ب و پ   ۳) آ و پ   ۴) ب و ت

۶۷- دانش‌آموزی درون یک محلول محتوی $1/15\text{ mol}$ مس (II) سولفات، تیغه‌ای از جنس روی قرار داده است، شکل زیر پیشرفت واکنش Zn(s) با $CuSO_4(aq)$ را در این واکنش نشان می‌دهد. با توجه به آن پاسخ هر سه پرسش زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

آ) با گذشت زمان سرعت واکنش چه تغییری می‌کند؟

ب) واکنش‌پذیری فلز مس بیشتر است یا فلز روی؟

پ) سرعت واکنش در بازه زمانی مشخص شده در شکل به تقریب چند مول بر دقیقه است؟

۱) کاهش می‌یابد - مس - $12/5 \times 10^{-4}$

۲) افزایش می‌یابد - مس - $7/5 \times 10^{-3}$

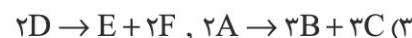
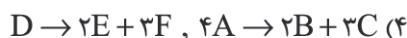
۳) کاهش می‌یابد - روی - $12/5 \times 10^{-4}$

محل انجام محاسبات

۶۸- رابطه‌های زیر در واکنش‌های فرضی «آ» و «ب» بین نسبت تغییرات سرعت و مول مواد شرکت‌کننده در واکنش برقرار شده است. کدام گزینه به درستی از راست به چپ نشان‌دهنده معادله شیمیایی «آ» و «ب» است؟

$$\text{۱) } \begin{cases} \bar{R}_A = \frac{-\Delta n_A}{\Delta t}, \bar{R}_B = \frac{\Delta n_B}{\Delta t}, \bar{R}_C = \frac{\Delta n_C}{\Delta t} \\ ۳\bar{R}_A = ۲\bar{R}_B = \bar{R}_C \end{cases}$$

$$\text{ب) } \frac{-\Delta n_D}{\Delta t} = \frac{\Delta n_E}{\Delta t} = \frac{\Delta n_F}{\Delta t} = R$$

۶۹- اگر در واکنش سوختن کامل گاز پروپان و تبدیل آن به گازهای CO_2 و H_2O در دمای $120^{\circ}C$ پس از گذشت 80 ثانیه، 60% مول از آن باقی بماند و 30% مول گاز کربن دی‌اکسید آزاد شود، مقدار اولیه گاز پروپان چند مول بوده و سرعت متوسط تشکیل ($H_2O(g)$) چند مول بر ثانیه است؟

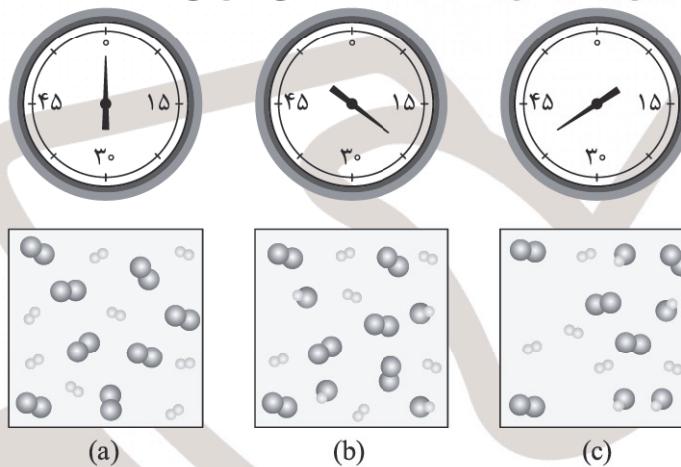
$$5 \times 10^{-4} - 0.03 \quad (۴)$$

$$4 \times 10^{-3} - 0.07 \quad (۳)$$

$$4 \times 10^{-3} - 0.03 \quad (۲)$$

$$5 \times 10^{-4} - 0.07 \quad (۱)$$

۷۰- شکل زیر واکنش میان گاز هیدروژن و بخار بنفسنجنگ ید را در دمای معینی نشان می‌دهد.

اگر هر ذره هم‌ارز $10^{\circ}1$ مول از ماده و سامانه 2 لیتر حجم داشته باشد، نسبت سرعت واکنش در 20 دقیقه اول به 20 دقیقه دوم بر حسب $\text{mol.L}^{-1}.\text{h}^{-1}$ برابر کدام است؟

$$0.5 \quad (۴)$$

$$1/5 \quad (۳)$$

$$2/5 \quad (۲)$$

$$2/5 \quad (۱)$$

۷۱- با توجه به اینکه سرعت تولید گاز O_2 در واکنش (معادله موازن شود) $N_2O_5 \rightarrow NO_2 + O_2$ در دمای آزمایش 4×10^{-3} مول بر ثانیه است. کدام مطلب درست است؟

۱) در هر ثانیه 0.08 مول N_2O_5 مصرف می‌شود.

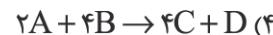
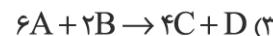
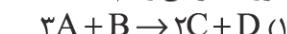
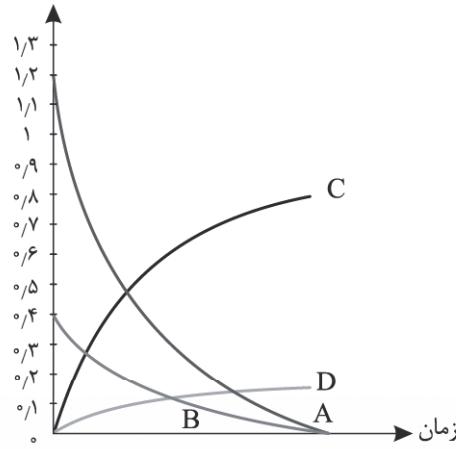
۲) در هر دقیقه 0.16 مول NO_2 تولید می‌شود.

۳) سرعت متوسط واکنش $\frac{1}{2}$ سرعت متوسط مصرف N_2O_5 است.

۴) نسبت شبی نموار غلطت - زمان 5 در هر بازه زمانی $\frac{2}{3}$ شبی نمودار NO_2 است.

محل انجام محاسبات

- نمودار مول - زمان برای مواد شرکت کننده در یک واکنش به صورت زیر رسم شده است. معادله موازن شده کدام است؟ (نمودار به صورت تقریبی رسم شده است).

- در ارتباط با بازدارنده‌ها و رادیکال‌ها کدام گزینه از لحاظ درستی یا نادرستی با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

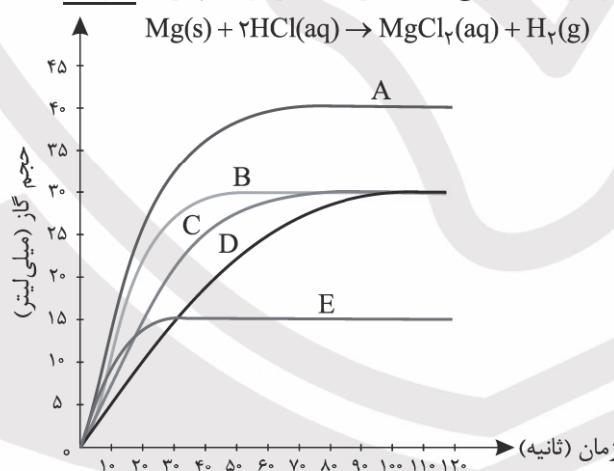
۱) رادیکال‌ها و بازدارنده‌ها در ساختار خود الکترون جفت نشده دارند.

۲) لیکوپن بازدارنده‌ای است که دارای شاخه‌های فرعی و پیوندهای دوگانه است و آروماتیک محسب می‌شود.

۳) رادیکال گونه‌ای ناپایدار و پرانرژی زیاد آن می‌تواند به دلیل وجود الکترون جفت نشده در ساختار آن باشد.

۴) هندوانه و گوجه فرنگی محتوی بازدارنده طبیعی هستند و فعالیت رادیکال‌ها را افزایش می‌دهند.

- در نمودار زیر منحنی C مربوط به واکنش $5/0$ گرم نوار منیزیم با مقدار کافی از هیدروکلریک اسید در دمای اتاق است. منحنی‌های دیگر مربوط به همین واکنش اما در شرایط متفاوتی است. با توجه به نمودار کدام گزینه نادرست است؟

۱) منحنی B مربوط به واکنشی است که در آن $5/0$ گرم پودر منیزیم به جای نوار منیزیم استفاده شده است. (بقیه شرایط واکنش تغییر نکرده است).

۲) منحنی C می‌تواند مربوط به یکی از دو فراورده واکنش انجام شده باشد و منحنی D می‌تواند مربوط به افزودن بازدارنده به مخلوط واکنش باشد.

۳) سرعت واکنش برای آزمایش B به تقریب برابر 75 mL.s^{-1} است.

۴) منحنی E مربوط به واکنش $5/0$ گرم نوار منیزیم با مقدار کافی از هیدروکلریک اسید در دمای 20°C است.

محل انجام محاسبات

- ۷۵ در ارتباط با چهره پنهان و آشکار ردپای غذا همه گزینه‌های مطرح شده زیر نادرست است، به جز.....
- ۱) چهره آشکار ردپای غذا شامل همه منابعی است که در تهیه غذا از آغاز تا سر سفره سهم داشته‌اند.
- ۲) یکی از چهره‌های آشکار ردپای غذا تولید گاز گلخانه‌ای به ویژه کربن دی‌اکسید است.
- ۳) چهره آشکار ردپای غذا نشان می‌دهد که حدود ۷۰ درصد از غذایی که در جهان فراهم می‌شود، مصرف نمی‌شود.
- ۴) خرید به اندازه نیاز و کاهش مصرف گوشت و لبنیات از الگوهای کاهش ردپای غذا محسوب می‌شوند.

محل انجام محاسبات

دفترچه شماره ۳

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمون شماره ۵
۱۴۰۳ اسفند

پرسشنامه

اختصاصی تجربی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	محتوای آزمون	مدت پاسخ‌گویی
۱	ریاضی (۲)	۲۰	۷۶	۹۵	فصل‌های ۴ و ۵ (صفحه ۷۱ تا ۱۱۸)	۳۲ دقیقه
۲	زمین‌شناسی	۱۰	۹۶	۱۰۵	فصل‌های ۴ و ۵ (صفحه ۵۹ تا ۹۲)	۸ دقیقه
تعداد کل سؤال:		۳۰			مدت پاسخ‌گویی:	۴۰ دقیقه

تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه‌نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می‌باشد.

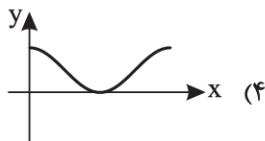
- زوایای مثلثی $\frac{3\pi}{4}$, $\frac{\pi}{4}$ و x رادیان است. زاویه x چند درجه است؟

۷۲° (۳)

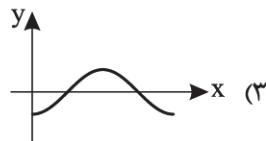
۹۹° (۲)

۱۰۸° (۱)

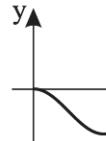
- نمودار تابع $y = 1 - \cos(x - \pi)$ شبیه کدام گزینه است؟

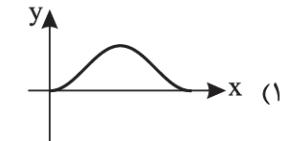
۸۱° (۴)

۷۲° (۳)

۹۹° (۲)

۱۰۸° (۱)

- معادله $\log_2(x+1) + \log_2(x+4) = 2$ چند جواب دارد؟

۲ (۲)

۱ (۱)

- نمودار تابع $y = x^2$ و $y = 2^x$ در بازه $(-\infty, +\infty)$ در دو نقطه به طول های a و b متقاطع‌اند. حاصل $|a - b|$ کدام است؟

۲ (۴)

۳ (۳)

۱ (۲)

۱ (۱)

- دامنه تابع $f(x) = \log_{(25-x)}(3x-20)$ شامل چند عدد صحیح است؟

۲۰ (۴)

۱۹ (۳)

۱۷ (۲)

۱۸ (۱)

- اگر $\tan \alpha = \frac{\sqrt{2}}{3}$ باشد، حاصل $\cos(3\pi - \alpha) \sin(\frac{3\pi}{4} + \alpha)$ کدام است؟

- $\frac{9}{11}$ (۴)- $\frac{9}{11}$ (۳)- $\frac{\sqrt{5}}{11}$ (۲)- $\frac{\sqrt{5}}{11}$ (۱)

- برای رسم نمودار تابع مثلثاتی $f(x) = \cos(x + \frac{\pi}{3}) + 1$ در بازه $[0, 2\pi]$ ، کدام مراحل زیر را انجام می‌دهیم؟

۱) نمودار تابع $y = \cos x$ را $\frac{\pi}{2}$ واحد به سمت راست آورده و سپس یک واحد به سمت بالا می‌بریم.

۲) نمودار تابع $y = \sin x$ را ابتدا یک واحد به سمت بالا می‌بریم و سپس نسبت به محور طول‌ها قرینه می‌کنیم.

۳) نمودار تابع $y = \cos x$ را $\frac{\pi}{2}$ واحد به سمت چپ و یک واحد به پایین می‌آوریم.

۴) نمودار تابع $y = \sin x$ را ابتدا نسبت به محور طول‌ها قرینه می‌کنیم و سپس یک واحد به سمت بالا می‌بریم.

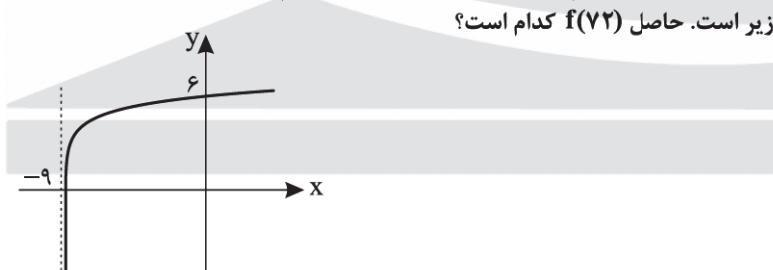
- حاصل $\log_{125} 27 - \log_{\frac{1}{a}} \frac{\sqrt{a}}{a}$ کدام است؟ (۰, ∞)

 $\frac{3}{2}$ (۴) $\frac{15}{4}$ (۳) $-\frac{5}{4}$ (۲) $-\frac{3}{4}$ (۱)

- نوعی باکتری در محیط کشت هر نیم ساعت دو برابر می‌شود. پس از چند ساعت تعداد باکتری‌ها ۵ برابر می‌شود؟ ($\log 2 \approx 0.3010$)

 $\frac{5}{2}$ (۴) $\frac{7}{6}$ (۳) $\frac{4}{3}$ (۲) $\frac{8}{5}$ (۱)

- نمودار تابع $f(x) = a + \log_3(x - b)$ به صورت زیر است. حاصل $f(72)$ کدام است؟

۹ (۱)

۱۰ (۲)

۷ (۳)

۸ (۴)

- ساده شده عبارت $1 + \frac{\tan(2\pi - \theta) \cdot \cot(\frac{3\pi}{2} - \theta)}{\cos(\frac{5\pi}{4} + \theta) \cdot \sin(3\pi + \theta)}$ کدام است؟

 $-\cot^2 \theta$ (۴) $\cot^2 \theta$ (۳) $-\tan^2 \theta$ (۲) $\tan^2 \theta$ (۱)

محل انجام محاسبات

- حاصل عبارت $\tan(-\frac{8\pi}{3}) \cdot \cot(\frac{11\pi}{4}) \cdot \sin(\frac{10\pi}{3})$ چند برابر است؟

$\frac{3}{2}$ (۴)

$\frac{1}{2}$ (۳)

$-\frac{3}{2}$ (۲)

$-\frac{1}{2}$ (۱)

- اگر $x = a$ جواب معادله نمایی $15 = 2 \times 9^x + 2 \times 6^x$ باشد، حاصل $\log_a(1-a)$ کدام است؟

۲ (۴)

۱ (۳)

$\frac{1}{2}$ (۲)

$\frac{1}{4}$ (۱)

- اگر $\log_2 4 = a$ باشد، حاصل $\log_3 2$ کدام است؟

$\frac{4a}{2-a}$ (۴)

$\frac{2a}{2-a}$ (۳)

$\frac{a}{2-a}$ (۲)

$\frac{a}{2}$ (۱)

- اگر $x = a$ جواب معادله $2 \log_2(x+2) + \log_2(x+5) = \log_{\sqrt{2}}9 \times \log_2 2$ باشد، حاصل $\log_2(a^2 + 7)$ کدام است؟ ( ) نماد جزء صحیح است.

۴) صفر

-۱ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

- جواب معادله $3^{5-x} = 7^x$ کدام است؟

۵ $\log_{21} 3$ (۴)

$-\log_{21} 3$ (۳)

$-\log_{21} 3$ (۲)

$\log_{21} 3$ (۱)

- اگر $\cos(\theta + \frac{\pi}{6}) = \frac{m-1}{6}$ و $\frac{\pi}{4} < \theta < \frac{\pi}{2}$ باشد، m شامل چند عدد صحیح است؟

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۱) صفر

- اختلاف بیشترین و کمترین مقدار تابع مثلثاتی $f(x) = 2 - 5 \sin(x - \frac{\pi}{3})$ کدام است؟

۹ (۴)

۴ (۳)

۱۰ (۲)

۷ (۱)

- اگر $\frac{\cos(21x+16y)}{\cos(32y+39x)} = \frac{\sqrt{2}}{8}$ و $5x+4y = \frac{\pi}{8}$ باشد، مقدار مثبت $\sin(\pi - x)$ کدام است؟

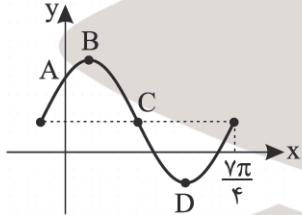
$\sqrt{\frac{5}{11}}$ (۴)

$\sqrt{\frac{32}{33}}$ (۳)

$\frac{3}{2\sqrt{8}}$ (۲)

$\frac{1}{\sqrt{33}}$ (۱)

- شکل زیر، قسمتی از نمودار تابع $f(x) = 2 \sin(x + \frac{\pi}{4}) + 1$ است. نسبت شیب خط AB به شیب خط CD کدام است؟

$2\sqrt{2} - 4$ (۱)

$\sqrt{2} - 2$ (۲)

$2\sqrt{2} - 3$ (۳)

$1 - \sqrt{2}$ (۴)

زمین‌شناسی

- هر یک از عبارات زیر به ترتیب مربوط به کدام مرحله از چرخه ویلسون هستند؟

الف) شروع بسته شدن حوضه اقیانوسی

ب) تشکیل فوران‌های خطی درون اقیانوسی در امتداد پشته‌های میان اقیانوسی

ج) شکل‌گیری اقیانوسی با عرض کم

د) وضعیت فعلی دریای مدیترانه

۱) پایانی - جوانی - جنینی - بلوغ

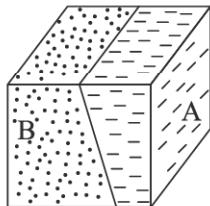
۲) پایانی - جوانی - جنینی - بلوغ

۳) افول - جوانی - بلوغ - جنینی

۴) افول - جوانی - بلوغ - افول

محل انجام محاسبات

۹۷- در صورتی که در لایه A فسیل هیالونوموس و در لایه B آثاری از ردپای نخستین پرندگان وجود داشته باشد، نوع گسل را تشخیص دهید.

- (۱) معکوس
- (۲) عادی
- (۳) قائم
- (۴) امتدادلغز

۹۸- از میان عبارات زیر در مورد آتشفسان‌ها چند مورد نادرست است؟

الف) بمب و بلوك از نظر شکل ذرات با هم تفاوت دارند.

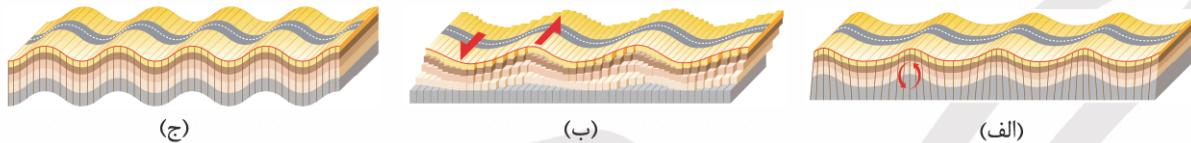
ب) ذرات آتشفسانی کوچک‌تر از $\frac{1}{2}$ سانتی‌متر را خاکستر می‌نمند.

ج) آتشفسان‌های سبلان و دماوند از نظر فعالیت در مرحله فومرویی قرار دارند.

د) ذرات آتشفسانی $\frac{1}{2}$ میلی‌متر تا $\frac{3}{2}$ سانتی‌متر را لاپیلی می‌نمایند.

- (۱)
- (۲)
- (۳)
- (۴)

۹۹- از میان تصاویر زیر کدام یک مربوط به سومین موج خروجی طی یک زمین‌لرزه است و در کدام گزینه ویژگی نام برده مرتبط با این موج است؟

(ج)

(ب)

(الف)

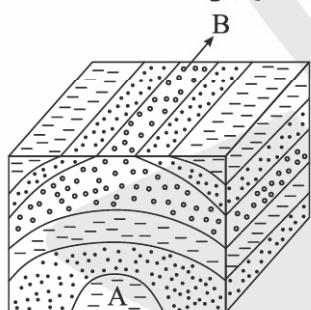
۱) ب - جهت جابه‌جایی ذرات ماده در آن به موازات سطح زمین است.

۲) ج - شبیه موج S است ولی جابه‌جایی قائم ندارد.

۳) ج - از همه محیط‌های جامد، مایع و گاز عبور می‌کند.

۴) الف - از برخورد امواج درونی با فصل مشترک لایه‌ها و سطح زمین ایجاد می‌شود.

۱۰۰- هر یک از لایه‌های A و B نشان دهنده کدام دوره زمین‌شناسی باشند، تصویر موردنظر مربوط به یک ناویدیس است؟

۱) کربنیفر - پرمین

۲) پالئوزن - کواترنری

۳) سیلورین - اردوبویسین

۴) کامبرین - دونین

۱۰۱- کدام گزینه عناصر اصلی سنگ گرانیت را کامل‌تر آورده است؟

۱۰۲- در معادن طلا اغلب آرسنیک نیز در مقادیر قابل توجه وجود دارد، در صورتی که ساکنین روستای زرشوران به هشدار کارشناسان توجه نکرده و از منابع آبی زیرزمینی مجاور استفاده کنند، احتمال ابتلا به کدام بیماری در ایشان وجود دارد؟

- (۱) کراتوسیس
- (۲) پلومویسیم
- (۳) ایتای ایتای
- (۴) میناماتا

۱۰۳- موارد «الف» تا «ج» هر کدام به کدام عنصر مربوط می‌شوند؟

ج) کاهش یادگیری و رشد ذهنی

الف) اختلال در عملکرد قلب

ب) خشکی غضروفها

(۱) آرسنیک - کلسیم - جیوه

(۲) سلنیم - کادمیم - کادمیم

(۳) سلنیم - فلور - سرب

(۱) آرسنیک - کلسیم - جیوه

(۲) سلنیم - کلسیم - سلنیم

۱۰۴- وجود مقادیر زیاد از کانی‌های سولفیدی چون پیریت در منطقه، احتمال بروز کدام بیماری‌ها را افزایش می‌دهد؟

- (۱) کم خونی - ایتای ایتای
- (۲) میناماتا - کراتوسیس
- (۳) میناماتا - ایتای ایتای
- (۴) کشان - میناماتا

۱۰۵- در مورد کاربرد کانی‌ها در داروگزاری چند مورد صحیح است؟

الف) اخیراً از نمک درمانی برای بیماری‌های پوستی و تیروئید استفاده می‌شود.

ب) از پودر پیریت به صورت سوسپانسیون در پرتونگاری استفاده می‌شود.

ج) از کانی تالک برای روکش قرص‌ها استفاده می‌شود.

د) از رس‌ها هم در تهیه آنتی‌بیوتیک و هم در کرم‌های ضدآفتان استفاده می‌شود.

- (۱)
- (۲)
- (۳)
- (۴)

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمون شماره ۳
۱۴۰۳ اسفند

پاسخنامه تجربی

ردیف	نام درس	سرگروه	گروه طراحی و بازنگری (به ترتیب حروف الفبا)	ویراستار
۱	زیست شناسی	سید محمد شاملو	سید محمد شاملو	فاطمه سادات طباطبایی مصطفومه فرهادی
۲	فیزیک	رضا خالو	رضا خالو - لیلا مظلومی - امیرعلی میری	محمد رضا خادمی - مهدیار شریف
۳	شیمی	بهزاد امامی پور	بهزاد امامی پور - محبوه بیک محمدی	محمد مهدی صوفیان - ارسلان کریمی
۴	ریاضی	سعید اکبرزاده	سعید اکبرزاده - ایمان اردستانی	ابوالفضل فروغی - علیرضا فاطمی
۵	زمین شناسی	لیلی نظیف	لیلی نظیف - رضا ملکان پور	-

واحد فنی (به ترتیب حروف الفبا)

زهرا احدی - امیرعلی الماسی - مبینا بهرامی - معین الدین تقیزاده - پریا رحیمی - مهرداد شمسی - راضیه صالحی - انسیه مرزبان

برای اطلاع از اخبار مرکز سنجش آموزش مدارس برتر، به کanal Telegram @taraaznet مراجعه نمایید.

مرکز نجاح آموزش مارس برتر

- ۲) دمای درون کیسه بیضه حدود ۳ درجه پایین‌تر از دمای بدن است؛
این دما برای فعالیت بیضه‌ها و تمایز صحیح زامه‌ها ضروری است.
۴) وجود شبکه‌ای از رگ‌های خونی کوچک در کیسه بیضه به تنظیم
دمای آن کمک می‌کند.
- (زیست‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۹۱ تا ۱۰۱)

۵. گزینه ۳ صحیح است.

- یاخته اسپرماتوسیت اولیه از تقسیم میتوز به وجود می‌آید و این تصویر،
مربوط به مرحله پرومتأفاز میتوز است. در مرحله پروفاز که بلافصله
پیش از پرومتأفاز قرار دارد، چفت سانتریول‌ها به دو سمت یاخته حرکت می‌کنند و تخریب پوشش هسته آغاز می‌شود.
بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) تولید پروتئین‌های تشکیل دهنده دوک تقسیم در مرحله G_۲ انجام
می‌گیرد که بخشی از اینترفاز محسوب می‌شود.
۲) فامتن‌ها در مرحله پرومتأفاز (نه مرحله پس از آن) به رشته‌های
دوک متصل می‌شوند و سپس در سطح استوایی یاخته ریف می‌شوند.
۴) پروتئین اتصالی در ناحیه سانتریوم در مرحله آنافار تجزیه می‌شود
اما این مرحله بلافصله پس از پرومتأفاز قرار ندارد.
- (زیست‌شناسی یازدهم، صفحه ۱۰۵)

۶. گزینه ۱ صحیح است.

- معمولًا در زن‌های سالم بین ۴۵ تا ۵۰ سالگی عادت ماهانه متوقف
می‌شود که این پدیده را یائسگی می‌نامند؛ علت یائسگی از کار افتادن
تخدمان‌ها (غدد جنسی ماده) است.
- بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) دوره جنسی با قاعدگی یا عادت ماهانه شروع می‌شود. اگر اسپرم با
اووسیت ثانویه برخورد نکند یا برخورد کند اما لقاح آغاز نشود، اووسیت
ثانویه همراه با خونریزی (قادعگی) از بدن دفع می‌شود.
۳) نظم عادت ماهانه مهم ترین ساختار کارکرد صحیح دستگاه
تولیدمثی زن است. عادت ماهانه با بلوغ جنسی آغاز می‌شود و ابتدا
نامنظم است، ولی کم کم منظم می‌شود.
۴) در هر دوره جنسی یک از فولیکول‌هایی که از همه رشد بیشتری
پیدا کرده است، چرخه تخدمانی را آغاز و ادامه می‌دهد. اما گاهی نیز
ممکن است در یک دوره جنسی، بیش از یک فولیکول چرخه تخدمانی
را آغاز کند و در نتیجه، بیش از یک اووسیت ثانویه آزاد شود که لقاح
آنها، می‌تواند منجر به ایجاد دوقلو یا چندقولهای ناهمسان شود.
- (زیست‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۰۳ و ۱۰۴)

۷. گزینه ۳ صحیح است.

- افراد مبتلا به سندرم داون، در هسته یاخته‌های پیکری خود ۴۷ فامتن
دارند؛ فامتن اضافی مربوط به شماره ۲۱ است و در یاخته‌های بیکری
آهه، سه فامتن شماره ۲۱ دیده می‌شود. بنابراین، عبارت‌های (الف) و
(د) در ارتباط با سندرم داون، صدق می‌کنند.
- بررسی همه عبارت‌ها:

- (الف) با توجه به نمودار کتاب درسی، احتمال به دنیا آمدن فرزند مبتلا
به سندرم در یک مادر ۵۰ ساله، حدود ۸ درصد است.
(ب) علت بروز سندرم داون، این است که یکی از یاخته‌های جنسی
ایجاد کننده فرد (نه یاخته‌های جنسی خود فرد) به جای یک فامتن
۲۱، دارای دو فامتن ۲۱ بوده است.

- (ج) کروموزوم جنسی مشترک در گونه انسان، کروموزوم X است اما
کروموزوم شماره ۲۱ طول کمتری نسبت به آن دارد.
(د) بالا بودن سن مادر هنگام لقاح از عوامل مهم بروز این بیماری است؛
چون با افزایش سن مادر، احتمال خطای کاستمانی در تشکیل
یاخته‌های جنسی وی بیشتر می‌شود. عوامل محیطی مثل دخانیات،
الکل و... نیز می‌توانند موجب اختلال در تقسیم کاستمان شوند.
- (زیست‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۹۵، ۹۶ و ۹۷)

۸. گزینه ۳ صحیح است.

- منظور سوال، اندکی پس از روز ۱۴ تا پایان یک دوره جنسی است.
بررسی همه گزینه‌ها:
- (۱) در انتهای چرخه جنسی، کاهش استرۆن و پروژسترۆن طی
با خود منفی باعث ترشیح مجدد هورمون‌های LH و FSH می‌شود.
(۲) اواخر چرخه جنسی، جسم زرد به جسم سفید تبدیل شده است و
ضخامت جدار داخلی رحم هم کاهش می‌یابد.

زیست‌شناسی

۱. گزینه ۱ صحیح است.

- اولین مرحله تقسیم هسته که امکان تهیه کاریوتیپ از فامتن‌ها در آن
وجود دارد، متفاوز است؛ در مرحله قبل از آن یعنی پرومتأفاز، سانترومر
به رشته‌های دوک متصل می‌شود اما در مرحله بعد از آن یعنی آنافاز،
کوتاه شدن رشته‌های دوک دیده می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) ردیف شدن فامتن‌های مضاعف در استوای یاخته، مربوط به مرحله
متفاوز است. در مرحله قبل از آن یعنی پرومتأفاز و در مرحله بعد از آن
یعنی آنافاز، حرکت رشته‌های دوک دیده می‌شود.

- ۳) در هیچ‌کدام از مراحل تقسیم هسته یاخته، تعداد فامتن‌های
مضاعف شده افزایش نمی‌یابد.

- ۴) در مرحله تلوفاز، فامتن‌ها شروع به باز شدن می‌کنند تا به صورت
فامینه در آیند و پوشش هسته دوباره در اطراف آنها تشکیل می‌شود. در
مرحله قبل از آن یعنی آنافاز برخلاف مرحله بعد از آن یعنی تقسیم
سیتوپلاسم، بعضی رشته‌های دوک، تخریب و کوتاه می‌شوند.

(زیست‌شناسی یازدهم، صفحه ۱۵)

۲. گزینه ۱ صحیح است.

- پایین‌ترین عدد درون ریز بدن زنان، تخدمان‌ها هستند که در محوطه
شکی قرار گرفته‌اند؛ اما در مردان، پایین‌ترین عدد درون ریز بدن یعنی
بیضه‌ها، درون کیسه بیضه قرار دارند که خارج از محوطه شکمی است.

بررسی همه گزینه‌ها:

- ۱) فامتن‌های جنسی انسان، از هر یک از فامتن‌های شماره ۱ تا ۵
کوچک‌تر هستند.

- ۲) هر یاخته ماهیچه اسکلتی حاوی چند هسته است که یک فامتن
X و یک فامتن Y درون هر هسته وجود دارد؛ پس در مجموع،
بیش از یک فامتن X و یک فامتن Y در هر یک از این یاخته‌ها
دیده می‌شود.

- ۳) دومین مرحله از چرخه یاخته‌ای، مرحله S است که طی آن،
مولکول‌های دنای هسته همانندسازی می‌کنند؛ بنابراین، فامتن‌های
ساده به فامتن‌های مضاعف تبدیل می‌شوند و تعداد فامتن‌ها بدون
تغییر باقی می‌ماند.

- ۴) یاخته پادتن‌ساز، تقسیم نمی‌شود و درنتیجه امکان تهیه
کاریوتیپ از آن وجود ندارد.

(زیست‌شناسی یازدهم، صفحه ۱۰۳ تا ۱۰۵)

۳. گزینه ۳ صحیح است.

- اینترفاز شامل G_۱، G_۲، S و G_۳ است که در میان آنها، مرحله G_۲ مدت
زمان کوتاه‌تری دارد و زوایر به پایان می‌رسد. در این مرحله، ساخت
پرومتأنین‌ها (نوعی بسپار زیستی) و عوامل مورد نیاز برای تقسیم یاخته
ازیش می‌یابد؛ فرایند پروتئین‌سازی توسط رناتن‌ها انجام می‌گیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) مرحله G_۱ طولانی‌ترین بخش چرخه یاخته‌ای محسوب می‌شود اما
تغییر در تعداد دنای هسته ایجاد نمی‌کند.

- ۲) فامتن‌ها در هیچ یک از مراحل اینترفاز با میکروسکوپ نوری قابل
مشاهده نیستند؛ بررسی فامتن‌ها با میکروسکوپ نوری فقط هنگام
تقسیم هسته امکان‌بندیر است.

- ۴) در مرحله S هیچ نقطه وارسی اصلی وجود ندارد؛ در این مرحله،
همانندسازی مولکول‌های دنای درون راکیزه ممکن است (نه قطعاً
سیتوپلاسم) انجام گیرد.

(زیست‌شناسی یازدهم، صفحه ۱۰۳ تا ۱۰۵)

۴. گزینه ۳ صحیح است.

- غده جنسی در مرد، خاک یا بیضه است که درون آن، تعداد زیادی
لوله‌های اسپرم‌ساز وجود دارد؛ در بین لوله‌های اسپرم‌ساز، یاخته‌های
بینایینی قرار دارند که کار آنها ترشیح هورمون جنسی نر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) بیضه‌ها درون کیسه بیضه قرار دارند که محل طبیعی آن، خارج و پایین
محوطه شکمی است؛ بنابراین، بیضه‌ها توسط پرده صفاق احاطه نشده‌اند.

۱۳. گزینه ۴ صحیح است.

نحوه آرایش فامتن‌ها و جدا شدن آنها، تفاوت اساسی تقسیم میوز یک و تقسیم میتوز محسوب می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ساختار مؤثر در حمل فامتن‌ها درون سیتوپلاسم، دوک تقسیم است، گروهی از یاخته‌ها مثلاً در نهان دانگان، سانتریول ندارند اما دوک تقسیم را تشکیل می‌دهند.

(۲) فامتن‌های ضعاف در مرحله آنفاز میوز یک، ساختمان ضعاف خود را حفظ می‌کنند و تک‌کروماتیدی نمی‌شوند.

(۳) معولاً (نه همواره) در پایان میوز یک، تقسیم سیتوپلاسم انجام می‌شود و به دنبال آن، دو هسته ایجاد می‌کند.

(زیست‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۹۲، ۸۶ و ۹۳)

۱۴. گزینه ۳ صحیح است.

درون هسته اسپرماتوسیت ثانویه فقط یک مجموعه فامتن ضعاف وجود دارد و نیازی نیست که از مرحله S اینترفاز عبور کند. یاخته‌های مورد نظر سایر گزینه‌ها، همگی دارای دو مجموعه فامتن هستند.

(زیست‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۹۹ و ۱۰۳)

۱۵. گزینه ۲ صحیح است.

محل سانترومر فامتن‌ها، یکی از ویژگی‌هایی است که هنگام تهیه کاریوتیپ، مورد توجه قرار می‌گیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در آنفاز میوز یک، پروتئین‌های اتصالی فامتن‌ها تجزیه نمی‌شوند.

(۳) در متافاز میوز یک، سانترومر هریک از فامتن‌ها فقط به یک رشته دوک (نه رشته‌های دوک) متصل است.

(۴) فقط در نقطه وارسی متافازی، وضعیت اتصال سانترومر فامتن‌ها به دوک تقسیم بررسی می‌شود.

(زیست‌شناسی یازدهم، صفحه ۱۵)

۱۶. گزینه ۲ صحیح است.

اسپرم‌ها در مسیر خود فقط از درون غده پروستات (نه غدد سازنده منی) عبور می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) کار اصلی دستگاه تولیدمیثی مولد، تولید یاخته جنسی نر است و یاخته‌های سرتولی با ترشحات خود تمایز اسپرم‌ها را هدایت می‌کنند.

(۳) از هر بیضه یک مجرای اسپرم‌بر خارج می‌شود که هر کدام از کنار و پشت مثانه عبور می‌کنند.

(۴) اسپرم‌ها هنگام ورود به اپیدیدیم، قادر به حرکت نیستند و ساعت بعد، درون همین مجرماً توانایی حرکت به دست می‌آورند؛ بنابراین، اپیدیدیم حاوی اسپرم‌های متحرک و غیرمتحرک است.

(زیست‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۹۱ تا ۹۰)

۱۷. گزینه ۳ صحیح است.

با توجه به تصویر کاریوتیپ انسان در کتاب درسی و یکای پنج میکرونی که در کنار آن قرار گرفته است، می‌توان گفت که طول هیچ‌کدام از فامتن‌ها در یک کاریوتیپ طبیعی، به بیشتر از پنج میکرون نمی‌رسد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) کاریوتیپ هنگام تقسیم یاخته تهیه می‌شود؛ بنابراین، فقط یاخته‌هایی برای این کار قابل استفاده هستند که توانایی تقسیم داشته باشند.

(۲) فامینک‌های خواهری در محل سانترومر به یکدیگر متصل می‌شوند؛ سانترومر ممکن است در میانه فامتن قرار نداشته باشد.

(۴) فامتن‌های X و Y هم‌نیستند اما هنگام پروفاز یک در اسپرماتوسیت اولیه، از طول در کنار هم قرار می‌گیرند.

(زیست‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۱۰ و ۱۱۱)

۱۸. گزینه ۴ صحیح است.

علاوه بر تقسیم اوسویت ثانویه یا اولین جسم قطبی پس از لقاح در لوله فالوب که به تولید یاخته هاپلوئید منجر می‌شود، یاخته تخم و یاخته‌های حاصل از تقسیم تخم نیز می‌توانند درون لوله فالوب تقسیم شوند که نتیجه آن، تشکیل یاخته دیپلوئید است؛ همه این یاخته‌ها حداقل یک فامتن X از یاخته سازنده خود دریافت می‌کنند.

(۳) ممکن است در روز ۱۴ چرخه جنسی، بیش از یک تخمک‌گذاری انجام شود؛ در این صورت، بیش از یک اوسویت ثانویه در دستگاه تولیدمیثی زن دیده می‌شود؛ در ضمن، با توجه به تخریب جدار داخلی رحم، مشخص است که لقاح رخ نداده است.

(۴) پس از تشکیل جسم زرد تا پایان چرخه جنسی، تنظیم بازخوردی مثبت در ارتباط با هورمون‌های هیپوفیز پیشین دیده نمی‌شود.

(زیست‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۰۷ تا ۱۰۶)

۹. گزینه ۴ صحیح است.

در سومین مرحله از رشد و پخش یاخته‌های سلطانی، این یاخته‌ها به بخش‌های لنفی مجاور محل تکثیر خود، دسترسی پیدا می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در نخستین مرحله، یاخته سلطانی شروع به تهاجم به یاخته‌های بافت می‌کند.

(۲) یاخته‌های سلطانی در دومین مرحله، در بافت‌های مجاور تکثیر می‌شوند و در آنها گسترش می‌یابند.

(۳) در چهارمین مرحله، یاخته‌های سلطانی از راه خون یا لف به بافت‌های دورتر (نه بافت‌های مجاور) می‌روند.

(زیست‌شناسی یازدهم، صفحه ۱۹)

۱۰. گزینه ۱ صحیح است.

مجرای زامبیر، طولی ترین مجرای جنسی در بدن مرد است و غدد وزیکول سمینال، محتویات خود را به بخش انتهایی آن تخلیه می‌کنند؛ محتویات این غده‌ها غنی از فروکوتوز است و منبع تأمین انرژی لازم برای فعالیت زامه‌ها محسوب می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) ترکیبات قلیایی و روان‌کننده توسط غده‌های پیازی میزراهی تولید می‌شوند که زیر غده (نه غدد) پروستات قرار دارند.

(۳) مجرای زامبیر، زامه‌ها را وارد حفره شکمی می‌کند که دمای بالاتری نسبت به کیسه بیضه دارد؛ این مجراء، محتویات خود را از اپیدیدیم دریافت می‌کند.

(۴) هورمون جنسی مردانه توسط یاخته‌های بینایینی بیضه تولید می‌شود؛ تنظیم دمای محل استقرار بیضه‌ها توسط رگ‌های کوچک کیسه بیضه (نه رگ‌های بیضه) انجام می‌گیرد.

(زیست‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۰)

۱۱. گزینه ۴ صحیح است.

جایه‌جایی فامتن‌ها هنگام تقسیم یاخته جانوری به کمک ساختار دوک انجام می‌گیرد؛ پروتئین‌های تشکیل‌دهنده این ساختار توسط ریبوزوم‌ها ساخته می‌شوند و سانتریول‌ها، آنها را سازماندهی می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ساختار تکرار شونده در ساختمان فامینه، نوکلئوزوم است؛ بخش‌هایی از مولکول دنای خطی حول پروتئین‌های هیستون می‌پیچند و نوکلئوزوم را به وجود می‌آورند. بخش‌هایی از دنا که در میان نوکلئوزوم‌ها قرار می‌گیرد، در ساختمان نوکلئوزوم شرکت نمی‌کند.

(۲) پروتئین‌سازی در مراحل مختلف اینترفار انجام می‌گیرد و فقط مختص G (طولانی ترین مرحله اینترفار) نیست.

(۳) فامتن‌ها، در شروع تقسیم هسته (نه قبل از آن)، فشرده‌تر می‌شوند و به تدریج با میکروسکوپ نوری می‌توان آنها را مشاهده کرد.

(زیست‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۰۱ تا ۱۰۰)

۱۲. گزینه ۴ صحیح است.

هورمون‌های استروژن و پروژسترون با تأثیر بر گروهی از یاخته‌های ترشحی هیپوتالاموس، ترشح هورمون از آنها را تنظیم می‌کنند؛ این یاخته‌ها، ماهیت عصبی دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) گروهی از یاخته‌های درون ریز غده فوق کلیه، استروژن و پروژسترون ترشح می‌کنند؛ این غده در پشت حفره شکمی قرار گرفته است.

(۲) مرحله پایانی تخمک‌زایی طی برخورد اسپرم با اوسویت ثانویه شروع می‌شود.

(۳) در دوره فولیکولی چرخه جنسی، هورمون‌های استروژن از یاخته‌های تغذیه‌کننده اینبانک نابالغ ترشح می‌شود.

(زیست‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۰۷ تا ۱۰۵)

مرکز نجات آموزش مدارس برتر

۲) در مرحله تلوفاز، کروموزوم‌ها شروع به باز شدن می‌کنند اما تجزیه پروتئین اتصالی در ناحیه سانترومر مربوط به مرحله آنافاز است.
۴) در مرحله پرومتفاژ، سانترومر کروموزوم‌ها به رشتلهای دوک متصل می‌شوند اما تشکیل دوک تقسیم بین سانتربول‌ها مربوط به مرحله پروفاز است.

(زیرستانشناختی یازدهم، صفحه ۱۵)

۲۲. گزینه ۲ صحیح است.

افرایش LH عامل اصلی تخمگذاری است. در حدود روز چهاردهم دوره جنسی (نیمه چرخه تخمدانی)، افرایش یکباره استروژن، محركی برای ازاد شدن مقدار زیادی FSH و LH از هیپوفیز پیشین است.

بررسی سایر گزینه‌ها:
۱) هورمون استروژن، نوعی هورمون جنسی است که در نیمه اول دوره جنسی ترشح می‌شود. دقت داشته باشید که در ابتدای دوره جنسی، غلظت هورمون‌های استروژن و پروژسترون در خون کم است نه اینکه صفر باشد.

۳) استروژن و پروژسترون باعث رشد دیواره داخلی رحم و ضخیم شدن آن می‌شوند. افرایش یکباره استروژن با بازخورد مثبت می‌تواند محركی برای ترشح LH و FSH در حدود روز ۱۴ دوره جنسی باشد. اما پروژسترون، فقط از ترشح LH و FSH می‌کاهد.

۴) در مرحله فولیکولی، تحت تأثیر هورمون FSH لایه‌های یاخته‌ای فولیکول تکثیر و حجمی می‌شوند. در هنگام قاعدگی (روزهای اول دوره جنسی) به دلیل کاهش ترشح هورمون‌های استروژن و پروژسترون، ترشح هورمون آزاد کننده FSH و LH از هیپوتالاموس افرایش می‌یابد و FSH و LH بیشتری از هیپوفیز ترشح می‌شود.

(زیرستانشناختی یازدهم، صفحه ۱۰۷ تا ۱۰۸)

۲۳. گزینه ۴ صحیح است.

مراحلی که یک یاخته از پایان یک تقسیم تا پایان تقسیم بعدی می‌گذراند را چرخه یاخته‌ای می‌گویند. این چرخه شامل مراحل اینترفاز و تقسیم است؛ بنابراین، اینترفاز از پایان یک تقسیم تا آغاز تقسیم بعدی را شامل می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) کاریوتیپ تصویری از فامتن‌ها با حداکثر فشرده‌گی است که بر اساس اندازه، شکل و محل قرارگیری سانترومر، مرتب و شماره گذاری شده‌اند.

۲) به جاندارانی که یاخته‌های پیکری آنها از هر فامتن، دو نسخه داشته باشند، دولاد می‌گویند.

۳) سازمان یابی دوک تقسیم در ابتدای تقسیم هسته انجام می‌گیرد؛ نقطه وارسی G₂ آماده بودن پروتئین‌های تشکیل دهنده دوک تقسیم یا عوامل لازم برای رشممان را برسی می‌کند.

(زیرستانشناختی یازدهم، صفحه ۱۱، ۱۲ و ۱۳)

۲۴. گزینه ۲ صحیح است.

شروع چرخه‌های جنسی با قاعده‌گی و پایان آنها با یائسگی است.

بررسی همه گزینه‌ها:

۱) قاعده‌گی یا عادت ماهانه با بلوغ جنسی آغاز می‌شود که ابتدا نامنظم است اما به تدریج منظم می‌شود.

۲) تغذیه نامناسب، کار زیاد و سخت، فشار روحی و جسمی به گونه‌ای چشمگیر از طول مدت باروری و تولیدمثیل زن می‌کاهد و باعث شروع زودتر یائسگی می‌شود.

۳) تخریب جدار داخلی رحم باعث تحریک گیرنده‌های درد می‌شود؛ این گیرنده‌ها سازش‌ناپذیر هستند.

۴) معمولاً در زنان سالم، بین ۴۵ تا ۵۰ سالگی، یائسگی شروع می‌شود؛ پس دوره باروری و تولیدمثیل در زنان حدود ۳۰ تا ۳۵ سال است.

(زیرستانشناختی یازدهم، صفحه ۱۰۳)

۲۵. گزینه ۲ صحیح است.

ماده و راثتی هسته در تمام مراحل زندگی یاخته، به جز تقسیم، به صورت فامینه است؛ پیش از تقسیم یاخته، رشتلهای فامینه دو برابر می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) زندگی انسان، با تشکیل یاخته‌ای به نام تخم آغاز می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در فرایند تخمگذاری، اووسیت ثانویه همراه با تعدادی از یاخته‌های فولیکولی از سطح تخدمان خارج و وارد محوطه شکمی می‌شوند. اولین جسم قطبی نیز در این فرایند وارد لوله رحمی می‌شود. اووسیت ثانویه و اولین جسم قطبی، هاپلوبیت هستند و یک مجموعه کروموزومی دارند اما یاخته‌های فولیکولی دیپلوبیت هستند و دو مجموعه کروموزومی دارند.

۲) قراگیری کروموزوم‌های همتا از طول و تشکیل تراد مربوط به مرحله پروفاز ۱ است که در یاخته‌های اووسیت اولیه، در دوران جنینی و قبل از تولد (نه در فرد بالغ) انجام می‌شود.

۳) هم اووسیت ثانویه و هم اولین جسم قطبی توانایی لاقح با اسپرم را دارند اما یاخته‌ای که بیشترین مقدار سیتوپلاسم را از اووسیت اولیه دریافت کرده است، اووسیت ثانویه است.

(زیرستانشناختی یازدهم، صفحه ۹۳ و ۹۴)

۱۹. گزینه ۴ صحیح است.

شیمی درمانی و پرتودرمانی می‌توانند به یاخته‌های مغز استخوان، پیاز و پوشش دستگاه گوارش آسیب برسانند؛ در بیماری ریفلکس نیز پوشش می‌آسیب می‌بینند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در بافت سلطانی، عملکرد پدال‌های گاز و ترمز (نقطاط وارسی) دچار اختلال شده و چرخه یاخته‌ای از کنترل خارج می‌شود؛ اما بافت برداری از بافت‌های سلطانی با مشکوک به سلطان انجام می‌گیرد و چرخه یاخته‌ای در بافت‌های مشکوک به سلطان ممکن است از کنترل خارج نشده باشد.

۲) غذاهایی که مواد پاداکسینده و الیاف دارند، در پیشگیری از سلطان مؤثرند، نه در درمان آن.

۳) شیمی درمانی با استفاده از داروها باعث سرکوب تقسیم یاخته در همه بدن می‌شود اما اسپرماتید توانایی تقسیم ندارد و با تمایز به اسپرم تبدیل می‌شود.

(زیرستانشناختی یازدهم، صفحه ۹۰ و ۹۱)

۲۰. گزینه ۱ صحیح است.

موارد (الف) و (ب) صحیح هستند.

بررسی همه عبارت‌ها:

(الف) به این مظاواه باید هم در میوز ۱ و هم در میوز ۲ فرایند پلیپلوبیت شدن رخ دهد؛ چون در میوز ۱، یک یاخته به علت نداشتن فامتن، از می‌رود و اگر یاخته باقی‌مانده طی میوز ۲ دچار پلیپلوبیت شدن شود، فقط یکی از یاخته‌های حاصل، حاوی فامتن خطی خواهد بود.

(ب) اگر قرار باشد اسپرم‌های طبیعی تولید شوند، اولاً باید در میوز ۱ هیچ خطای رخ ندهد؛ زیرا اگر در میوز ۱ پلیپلوبیت شدن رخ دهد، همه اسپرم‌های حاصل تحت تأثیر قرار می‌گیرند. پس این خطای باید در میوز ۲ رخ دهد. به این صورت که یکی از یاخته‌های حاصل میوز ۱، میوز ۲ را کامل، تکمیل کند و دو عدد اسپرم سالم به وجود آید و یاخته دیگر حاصل از میوز ۱، فرایند پلیپلوبیت شدن را انجام دهد و یک اسپرم‌مانید فاقد هسته و یک اسپرماتید ۴۶ پلیپلوبیت شدن را ایجاد کند. در این حالت فقط دو عدد از اسپرم‌های ایجاد شده طبیعی هستند.

ج و د) در دو حالت می‌توان شاهد تولید اسپرم‌هایی با ۲۱ = ۴۶ بود؛ حالت اول: اگر در میوز ۱ پلیپلوبیت شدن رخ دهد، یکی از یاخته‌ها حاوی ۴۶ فامتن دوکروماتیدی می‌شود و این یاخته میوز ۲ را سالم تکمیل می‌کند و دو اسپرم با ۴۶ فامتن به وجود می‌آید. در این حالت، خطای در میوز ۲ رخ نداده است.

حالت دوم: اگر میوز ۱ به درستی انجام شود و پلیپلوبیت شدن در میوز ۲ بروز نکند، یک یا دو اسپرم با ۴۶ فامتن تولید می‌شود.

(زیرستانشناختی یازدهم، صفحه ۹۵ و ۹۶)

۲۱. گزینه ۳ صحیح است.

در مرحله متابفاز تقسیم میتوز، کروموزوم‌ها که حداکثر فشرده‌گی را پیدا می‌کنند، در وسط (سطح استوایی) یاخته ردیف می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در مرحله پروفاز، کروموزوم‌ها شروع به فشرده شدن می‌کنند اما شبکه آندوبلاسمی در مرحله پرومتفاژ انتزاعی تجزیه می‌شود.

فیزیک

۳۱. گزینه ۴ صحیح است.

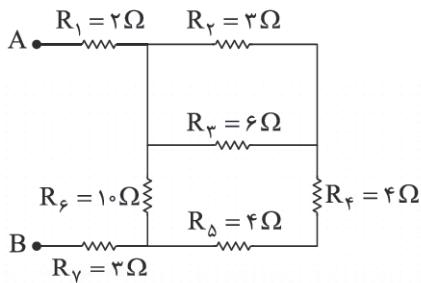
$$I = \frac{\epsilon}{R+r}$$

افزایش: $\Rightarrow I$ کاهش :

اختلاف پتانسیل دو سر باتری کاهش می‌یابد. $\Rightarrow V = \epsilon - \frac{Ir}{R}$

افزایش نابت
(فیزیک یازدهم، صفحه ۵۳)

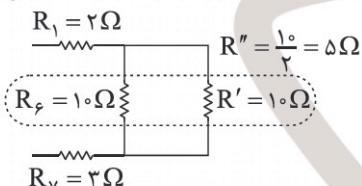
۳۲. گزینه ۳ صحیح است.

$$R_{23} = \frac{6 \times 3}{9} = 2\Omega$$

موازی: $R_3, R_2 \Rightarrow R_{23} = 2\Omega$

متواالی: $R_5, R_4, R_{23} \Rightarrow R' = 8 + 2 = 10\Omega$

$$R_t = R_1 + R'' + R_7 \leftarrow R_7, R'', R_1$$

$$R_t = 2 + 5 + 3 = 10\Omega$$

(فیزیک یازدهم، صفحه ۵۶)

۳۳. گزینه ۴ صحیح است.

کلید K باز: فقط مقاومت R_1 در مدار قرار دارد.

$$I_t = I_1 = \frac{\epsilon}{\gamma R}$$

کلید K بسته:

$$R_t = \frac{\epsilon R \times \gamma R}{\gamma R} = \gamma R$$

$$I'_t = \frac{\epsilon}{\gamma R + R} = \frac{\epsilon}{3R}$$

ولتاژ دو سر مقاومت R_1 و R_2 با هم برابر است:

$$V_1 = V_2$$

$$I'_1 \times \gamma R = I_2 \times \gamma R \Rightarrow I_2 = 2I'_1$$

$$\frac{I'_1}{I_1} + \frac{I'_1}{R} = \frac{\epsilon}{3R} \Rightarrow 2I'_1 = \frac{\epsilon}{3R} \Rightarrow I'_1 = \frac{\epsilon}{9R}$$

$$\frac{I'_1}{I_1} = \frac{\frac{\epsilon}{9R}}{\frac{\epsilon}{\gamma R}} = \frac{\gamma}{9}$$

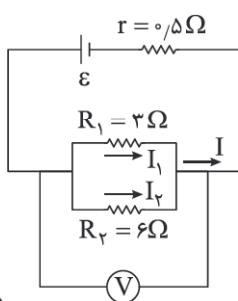
(فیزیک یازدهم، صفحه های ۵۵ و ۵۶)

۳۴. گزینه ۱ صحیح است.

ولտنج ولتاژ دو سر مقاومت های موازی R_1 و R_2 و باتری را نشان می‌دهد. بنابراین:

$$I = \frac{V}{R} \Rightarrow I_1 = \frac{12}{3} = 4A$$

$$I_2 = \frac{12}{6} = 2A$$

۳۵. فامینکهای هر فامتن ضعف، از نظر نوع زن‌ها یکسان‌اند و به آنها فامینکهای خواهی گفته می‌شود.

۳۶. زمانی که یاخته در حال تقسیم نیست، فشردگی فامتن‌های هسته، کمتر و به صورت توده‌ای از رشتلهای در هم است که به آن، کروماتین می‌گویند. (زیست‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۲)

۳۷. گزینه ۴ صحیح است.

نخستین جسم قطبی به دنبال تکمیل میوز یک اوپسیت اولیه و درون تخدمان تولید می‌شود. هر یک از تخدمان‌ها توسط طنابی پیوندی ماهیچه‌ای به جدار خارجی رحم متصل شده‌اند؛ در ضمن، ماهیچه اسکلتی در آن وجود ندارد که نیاز به عصب‌دهی پیکری داشته باشد. بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) جدا شدن فامینکهای خواهی طی تقسیم میوز ۲ و همچنین فراینددهای مربوط به لقاح درون لوله فالوب انجام می‌گیرد.

۲) بخشی از دستگاه تولیدمثیل زن که جدار داخلی و خارجی دارد، رحم است.

۳) خون و بافت‌های تخریب شده در طول حدود ۷ روز ابتدای چرخه جنسی از واژن دفع می‌شود.

(زیست‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۰۳ تا ۱۰۴)

۳۸. گزینه ۱ صحیح است.

تومور، توده‌ای است که در اثر تقسیمات تنظیم نشده ایجاد می‌شود؛ بنابراین تومورهای خوش خیم مثل لیپوما و تومورهای بدخیم مثل ملانوما حاصل همین اتفاق هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) تومور خوش خیم از جمله لیپوما معمولاً آنقدر بزرگ نمی‌شود که به بافت‌های مجاور خود آسیب بزند.

۳) یاخته‌هایی از تومور بدخیم از جمله ملانوما می‌توانند جدا شوند و همراه با جریان خون یا به ویژه لنف به نواحی دیگر بدن بروند.

۴) یاخته‌های لیپوما و سایر تومورهای خوش خیم در جای خود می‌مانند و منتشر نمی‌شوند.

(زیست‌شناسی یازدهم، صفحه ۱۱)

۳۹. گزینه ۴ صحیح است.

اوپسیت ثانویه دارای هسته تک‌لاد و فامتن‌های خطی ضعف است و در تمام طول زندگی خود با یاخته‌های فولیکولی ارتباط دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) اوپسیت ثانویه توانایی تشکیل ساختار چهارتایه را ندارد.

۲) اوپسیت ثانویه در مجاورت نخستین جسم یاخته‌ای قرار دارد اما فقط در صورت شروع لقاح می‌تواند میوز ۲ را انجام دهد و پرتوئین اتصال دهنده در فامتن‌های آن تجزیه شود.

۳) اوپسیت‌های اولیه فقط درون تخدمان دیده می‌شود؛ فقط گروهی از آنها تقسیم میوز ۱ را به پایان می‌رسانند.

(زیست‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۰۳ تا ۱۰۴)

۴۰. گزینه ۲ صحیح است.

موارد (ب) و (ج) این عبارت را به درستی کامل نمی‌کنند.

بررسی همه عبارت‌ها:

الف) از فامتن‌های X و Y فقط یک نسخه در لنفوسيت B خاطره مردان وجود دارد.

ب) فامتن‌های ناهمتا در کاریوتیپ به هم شبیه نیستند.

ج) همه ژن‌های یک فرد در همه یاخته‌های هسته‌دار پیکر وی وجود دارند.

د) طول هیچ‌کدام از فامتن‌های انسان، بیشتر از پنج میکرون نیست.

(زیست‌شناسی یازدهم، صفحه ۱۱)

۴۱. گزینه ۴ صحیح است.

هورمون‌های هیپوفیتالاموس، هیپوفیز پیشین و تخدمان‌ها وقایع متفاوت در دستگاه تولیدمثیل زن را تنظیم می‌کنند؛ اما ترشحات بخش پسین هیپوفیز، تأثیر بهسزایی در تنظیم این وقایع ندارد.

(زیست‌شناسی یازدهم، صفحه ۱۰۶)

مرکز آموزش مارس برتر

پایه یازدهم (دوره دوم متوسطه). آزمون ۳. پاسخنامه تجربی

جریان کل مدار:

$$I = I_1 + I_2 \Rightarrow I = 4 + 2 = 6A$$

$$V = \varepsilon - Ir \Rightarrow 12 = \varepsilon - 6 \times 0.5 \Rightarrow \varepsilon = 15V$$

$$\Rightarrow V_{\text{مولد}} = 15 - 0.5I, V = 0 \Rightarrow I_{\text{max}} = \frac{\varepsilon}{r} = 3A$$

(فیزیک یازدهم، صفحه ۵۷)

۳۴. گزینه ۳ صحیح است.

وقتی توان مصرفی کمترین است که تنها یک کلید وصل باشد و بزرگ‌ترین مقاومت در مدار باشد. (فرض کنیم $R_1 > R_2$)

$$P_{\text{min}} = \frac{V^2}{R_{\text{max}}} \Rightarrow 50 = \frac{15^2 \times 100}{R_{\text{max}}} \Rightarrow R_{\text{max}} = 200\Omega = R_1$$

وقتی توان بیشترین است که دو کلید بسته باشند که موازی شده دو مقاومت در مدار قرار می‌گیرد:

$$P_{\text{max}} = \frac{V^2}{R_{\text{min}}} \Rightarrow 50 = \frac{15^2 \times 100}{R_{\text{min}}}$$

مقادیر مقاومت معادل

$$\frac{1}{R_{\text{min}}} = \frac{1}{200} + \frac{1}{R_2} \Rightarrow \frac{1}{40} - \frac{1}{200} = \frac{1}{R_2} \Rightarrow R_2 = 50\Omega$$

(فیزیک یازدهم، صفحه های ۵۶ و ۵۷)

۳۵. گزینه ۴ صحیح است.

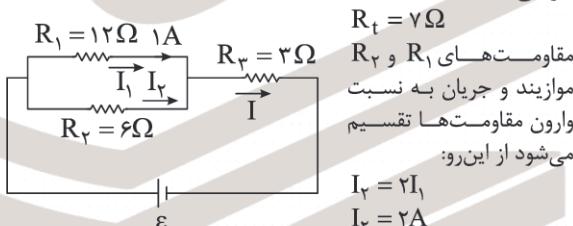
$$I_1 = I_{23}, I = \frac{V}{R}$$

$$\frac{V_1}{R_1} = \frac{V_{23}}{R_{23}} \Rightarrow \frac{1}{2} = \frac{V_{23}}{6} \Rightarrow V_{23} = 3V \Rightarrow V_2 = 3V$$

(فیزیک یازدهم، صفحه ۵۶)

۳۶. گزینه ۲ صحیح است.

مقاومت معادل 7Ω شده است، بنابراین مدار باید به صورت زیر طراحی شده باشد.

$$R_t = 7\Omega$$

مقاومت‌های R_1, R_2 و R_3 موازیند و جریان به نسبت

وارون مقاومت‌ها تقسیم

می‌شود از این‌رو:

$$I_2 = 2I_1$$

$$I_2 = 2A$$

جریان کل مدار:

$$I_t = I_1 + I_2 = 3A$$

$$I_t = \frac{\varepsilon}{R_t + r} \Rightarrow 3 = \frac{\varepsilon}{7} \Rightarrow \varepsilon = 21V$$

(فیزیک یازدهم، صفحه ۵۶)

۳۷. گزینه ۲ صحیح است.

جریان مقاومت خارجی (R) و مقاومت داخلی (r) یکسان است، بنابراین:

$$\frac{P_R}{P_r} = \frac{RI^2}{rl^2} = \frac{R}{r}$$

از این‌رو کافی است نسبت $\frac{R}{r}$ را حساب کنیم.

$K : V_1 = \varepsilon$ باز

$$K : I = \frac{\varepsilon}{R+r}$$

$$V_2 = RI = \frac{R\varepsilon}{R+r}$$

درصد کاهش $25 : V_2 = 0.75 V_1$

$$\varepsilon \frac{R}{R+r} = 0.75 \varepsilon \Rightarrow \frac{R}{r} = 3 \Rightarrow \frac{P_R}{P_r} = 3$$

(فیزیک یازدهم، صفحه ۵۶)

۴۵. گزینه ۳ صحیح است.

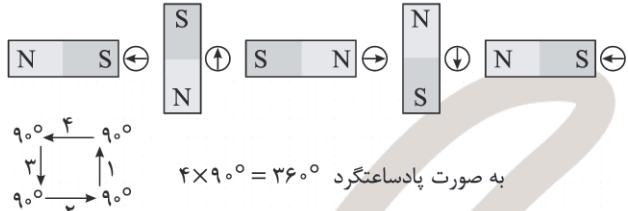
نیروهایی که دو سیم راست موازی حامل جریان‌های همسو به هم وارد می‌کنند ریاضی است و نیروی بین دو سیم با جریان‌های ناهمسو، رانشی است.

هرچه جریان بیشتر باشد، میدان مغناطیسی سیم و نیروی بین دو سیم قوی‌تر می‌شود.

(فیزیک یازدهم، صفحه ۷۹)

۴۶. گزینه ۴ صحیح است.

با چرخش هر 90° آهنربا، شکل عقربه از چپ به راست به صورت زیر است:

(فیزیک یازدهم، صفحه ۶۱)

۴۷. گزینه ۱ صحیح است.

بار مثبت F_E هم‌جهت با E است.

طبق قانون دست راست:

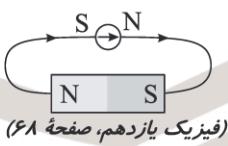
چون F_E و F_B هم‌جهت هستند $\leftarrow$ به سمت راست منحرف می‌شود.

(فیزیک یازدهم، صفحه ۷۳)

۴۸. گزینه ۴ صحیح است.

(فیزیک یازدهم، صفحه ۶۶)

۴۹. گزینه ۲ صحیح است.

(فیزیک یازدهم، صفحه ۶۱)

۵۰. گزینه ۱ صحیح است.

در نقاطی ممکن است میدان مغناطیسی خالص صفر شود که در آن نقاط میدان‌های حاصل از دو سیم در خلاف جهت هم باشند و آن نقطه باید به سیم با جریان کمتر، نزدیک‌تر باشد. بنابراین در نقطه a ممکن است میدان مغناطیسی خالص صفر شود.

(فیزیک یازدهم، صفحه ۱۰۲)

شیمی

۵۱. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی سایر گزینه:

(۱) نادرست، به مجموع انرژی پتانسیل و جنبشی ذره‌های سازنده یک ماده محتوى انرژی می‌گویند.

(۲) نادرست، در واکنش‌های گرماده مواد واکنش‌دهنده آنتالپی بیشتر و مواد فراورده آنتالپی کمتری دارند.

(۳) نادرست، تغییر آنتالپی هر واکنش را هم‌ارز با گرمایی می‌دانند که در فشار ثابت با محیط پیرامون دادوستد می‌شود.

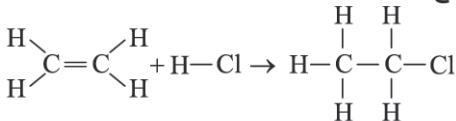
(شیمی یازدهم، صفحه ۶۵ و ۶۶)

۵۲. گزینه ۳ صحیح است.

نمودار (۱) مربوط به واکنش‌های گرمایی مانند تجزیه N_2O_4 و تولید گاز اوزون از گاز اکسیژن و واکنش فتوسنتز است و نمودار (۲) مربوط به واکنش‌های گرماده مانند انجماد است.

(شیمی یازدهم، صفحه ۵۷ تا ۶۷)

۵۳. گزینه ۱ صحیح است.

$$\begin{aligned} \Delta H &= [\Delta H(C=C) + 4\Delta H(C-H) + \Delta H(H-Cl)] \\ &- [\Delta H(C-C) + 5\Delta H(C-H) + \Delta H(C-Cl)] \\ \Delta H &= [614 + 4(415) + 432] - [348 + 5(415) + 338] \\ \Delta H &= -54 \text{ kJ} \end{aligned}$$

(شیمی یازدهم، صفحه ۵۷ تا ۶۷)

۵۴. گزینه ۴ صحیح است.

$$\begin{aligned} \Delta H &= [\Delta H(\text{Br-Br}) + \Delta H(C=C)] \\ &- [\Delta H(C-C) + 2\Delta H(C-\text{Br})] \\ &= [193 + 614] - [348 + 2(277)] = 807 - 902 = -95 \text{ kJ} \end{aligned}$$

(شیمی یازدهم، صفحه ۵۷ تا ۶۷)

۵۵. گزینه ۲ صحیح است.

$$\begin{aligned} \text{فرمول مولکولی ترکیب ۲} &\text{ که مربوط به ساختار زردچوبه است} \\ \text{C}_{15}\text{H}_{20}\text{O} &\text{ است و دارای ۴۱ پیوند اشتراکی است.} \\ \frac{(C \times 2) + (H \times 1) + (O \times 2)}{2} &= \text{تعداد پیوند اشتراکی} \\ \frac{(15 \times 4) + (20 \times 1) + (1 \times 2)}{2} &= 41 \end{aligned}$$

(شیمی یازدهم، صفحه ۷۰ تا ۷۲)

۵۶. گزینه ۴ صحیح است.

- ۱) نادرست، کلسترون تنها در غذاهای جانوری وجود دارد.
- ۲) نادرست، فرمول کلسترون $C_{27}H_{46}O$ است.
- ۳) نادرست، ضعیفترین پیوند در ساختار کلسترون (C - C) است.
- ۴) درست

$$\begin{aligned} \frac{(C \times 2) + (O \times 1) + (H \times 4)}{2} &= \text{جفت الکترون پیوندی} \\ \frac{(27 \times 4) + 46 + 2}{2} &= 78 \end{aligned}$$

جفت e^- پیوندی $\Rightarrow$ جفت e^- ناپیوندی $\Rightarrow$ جفت الکترون ناپیوندی

(شیمی یازدهم، صفحه ۹۶)

۵۷. گزینه ۲ صحیح است.

- ۱) آنتالپی سوختن همارز سوختن ۱ مول ماده است.
  - ۲) در هیدروکربن‌های هم‌کربن ترتیب آنتالپی سوختن به صورت آلکین $>$ آلکن $>$ آلکان است.
  - ۳) کربوهیدرات‌ها در بدن به گلوکز شکسته می‌شوند.
  - ۴) ارزش سوختی چربی‌ها از پروتئین‌ها و کربوهیدرات‌ها بیشتر است.
- (شیمی یازدهم، صفحه ۷۲ و ۷۳)

۵۸. گزینه ۱ صحیح است.

$$\begin{aligned} \text{ابتدا کل انرژی تولید شده توسط غذا را محاسبه می‌کنیم:} \\ 370 \text{ kcal} \times \frac{1 \text{ h}}{190 \text{ kcal}} \times \frac{60 \text{ min}}{1 \text{ h}} &= 117 \text{ min} \end{aligned}$$

(شیمی یازدهم، صفحه ۷۳)

۵۹. گزینه ۱ صحیح است.

تفاوت آنتالپی سوختن گازهای اتن و پروپن برابر با آنتالپی سوختن گروه CH_2 است.

$$\Delta H(\text{CH}_2) = \Delta H(\text{C}_3\text{H}_8) - \Delta H(\text{C}_2\text{H}_6) = -2064 - (-1408)$$

$$= -656 \text{ kJ/mol}^{-1}$$

اکنون با استفاده از آنتالپی سوختن C_2H_2 و C_2H_4 ، آنتالپی سوختن ۱-هگزن (C_2H_{12}) را محاسبه می کنیم:

$$\text{C}_2\text{H}_{12} = \Delta H(\text{C}_2\text{H}_6) + 2\Delta H(\text{CH}_2)$$

$$= -2064 + 2(-656) = -4022 \text{ kJ/mol}^{-1}$$

برای محاسبه ارزش سوختی این آکن (گرمای حاصل از سوختن یک گرم) داریم:

$$? \text{kJ} = 1 \text{ g C}_2\text{H}_{12} \times \frac{1 \text{ mol C}_2\text{H}_{12}}{12 \text{ g C}_2\text{H}_{12}} \times \frac{4022 \text{ kJ}}{1 \text{ mol C}_2\text{H}_{12}}$$

(شیمی یازدهم، صفحه های ۷۳ و ۷۴)

۶۰. گزینه ۳ صحیح است.

عبارت های (ب) و (ت) درست هستند.

(آ) نادرست، گرماسنج لیوانی برای محاسبه ΔH واکنش های محلول مناسب است.

(پ) نادرست، گرمای یک واکنش معین به راهی که برای انجام در پیش گرفته وابسته نیست.

(شیمی یازدهم، صفحه های ۷۳ و ۷۴)

۶۱. گزینه ۱ صحیح است.

واکنش اول را در ۶ ضرب می کنیم، واکنش دوم را ابتدا وارونه و در ۳ ضرب می کنیم و واکنش سوم بدون تغییر می ماند.

$$\Delta H = 6(-188) + 3(572) = -1077$$

$$? \text{kJ} = 3 \text{ mol CO}_2 \times \frac{1077 \text{ kJ}}{1 \text{ mol CO}_2} = 3231 \text{ kJ}$$

(شیمی یازدهم، صفحه های ۷۳ تا ۷۴)

۶۲. گزینه ۲ صحیح است.

(آ) واکنش اصلی در ۲ ضرب شده است.

(ب) واکنش اصلی معکوس شده است.

(پ) واکنش اصلی در $\frac{1}{4}$ ضرب شده است.

(شیمی یازدهم، صفحه های ۷۳ تا ۷۴)

۶۳. گزینه ۲ صحیح است.

$$\Delta H_1 = \Delta H_2 + \Delta H_3$$

$$-393.5 = -110 + \Delta H_3 \Rightarrow \Delta H_3 = -283$$

(۱) نادرست، ΔH_2 را نمی توان با روش تجربی تعیین کرد.

(۲) نادرست، طبق نمودار CO پایدارتر از C است.

(۳) نادرست

$$? \text{kJ} = \frac{1}{3} \text{ mol C} \times \frac{393.5}{12 \text{ g C}} = 118 \text{ kJ}$$

(شیمی یازدهم، صفحه های ۷۳ تا ۷۴)

۶۴. گزینه ۴ صحیح است.

اشیای آهنه در هوای مرتبط به کندی زنگ می کنند.

۶۵. گزینه ۳ صحیح است.

فلزهای قلایی سدیم و پتاسیم در شرایط یکسان با آب سرد به شدت واکنش می دهند، اما سرعت واکنش ها متفاوت است.

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) پتاسیم بدبند کاتالیزگر واکنش تجزیه H_2O_2 است.

(۲) در اثر گرم کردن واکنش میان محلول بنفسرنگ پتاسیم پرمنگنات و یک اسید آلی به سرعت انجام می شود.

(۳) در این واکنش می توان با خرد کردن فلز آهن و افزایش غلظت گاز O_2 مصرفی، سرعت واکنش را افزایش داد.

(شیمی یازدهم، صفحه های ۷۳ و ۷۴)

۶۶. گزینه ۱ صحیح است.

عبارت های (آ) و (ب) صحیح هستند.

بررسی عبارت ها:

براساس جدول مطرّح شده مقدار دما و سطح تماس بر سرعت واکنش ها تأثیر می گذاردند.

(پ) برقراری رابطه $c > d$ به مقدار واکنش دهنده ها مربوط است.

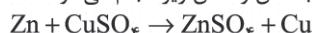
(ت) زمان پرتاب شدن قویی در آزمایش ۵ از سایر آزمایشات کمتر است.

(شیمی یازدهم، صفحه های ۸۰ تا ۸۱)

۶۷. گزینه ۳ صحیح است.

(آ) سرعت واکنش (واکنش دهنده ها و فراورده ها) کاهش می باید.

(ب) با قرار دادن تیغه روی درون محلول مس (II) سولفات به دلیل واکنش پذیری بیشتر روی نسبت به مس واکنش زیر انجام می شود:

(پ)

$$\bar{R} = \bar{R} \text{ Cu}^{2+} = \frac{1}{120 \text{ min}} = 125 \times 10^{-5} \text{ mol} \cdot \text{min}^{-1}$$

(شیمی یازدهم، صفحه ۱۶)

۶۸. گزینه ۲ صحیح است.

برای به دست آوردن معادله واکنش از طریق نسبت سرعت مواد یا تغییرات مول عبارت ها را در عددی ضرب می کنیم تا اعداد در صورت در مخرج ایجاد شوند، ضرایب در مخرج ضریب استوکومتری محاسبه می شود در ضمن علامت منفی نشان دهنده واکنش دهنده بودن ماده است.

$$(1) \frac{1}{6} \times (3\bar{R}_A = 2\bar{R}_B = \bar{R}_C) \Rightarrow \frac{\bar{R}_A}{2} = \frac{\bar{R}_B}{3} = \frac{\bar{R}_C}{6}$$

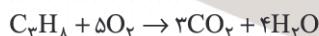

$$(2) \frac{1}{6} \times \left(\frac{-2\Delta n_D}{\Delta t} = \frac{\Delta n_E}{\Delta t} = \frac{2\Delta n_F}{3\Delta t} = R \right)$$

(شیمی یازدهم، صفحه ۹۲)

۶۹. گزینه ۱ صحیح است.

$$? \text{mol C}_3\text{H}_8 = 10\% \text{ mol CO}_2 \times \frac{1 \text{ mol C}_3\text{H}_8}{3 \text{ mol CO}_2} = 10\% \text{ mol C}_3\text{H}_8$$

$$-\Delta n(\text{C}_3\text{H}_8) = n_2(\text{C}_3\text{H}_8) - n_1(\text{C}_3\text{H}_8)$$

$$-10\% = 10\% - n_1 \Rightarrow n_1 \text{C}_3\text{H}_8 = 10\%$$

$$? \text{mol H}_2\text{O} = 10\% \text{ mol CO}_2 \times \frac{4 \text{ mol H}_2\text{O}}{3 \text{ mol CO}_2} = 10\% \text{ mol H}_2\text{O}$$

$$R \text{ H}_2\text{O} = \frac{\Delta n \text{ H}_2\text{O}}{\Delta t} = \frac{10\% \text{ mol}}{10\% \text{ min}} = 10 \times 10^{-4}$$

(شیمی یازدهم، صفحه های ۱۵ و ۱۶)

۷۰. گزینه ۲ صحیح است.

$$t_1 = 0 \text{ min} \Rightarrow [I_2] = \frac{8 \times 10\%}{2L} = 10\% \text{ mol L}^{-1}$$

$$t_2 = 20 \text{ min} \Rightarrow [I_2] = \frac{6 \times 10\%}{2L} = 10\% \text{ mol L}^{-1}$$

$$t_3 = 40 \text{ min} \Rightarrow [I_2] = \frac{5 \times 10\%}{2L} = 10\% 25 \text{ mol L}^{-1}$$

$$R_1 = R_{I_2} = \frac{\Delta [I_2]}{\Delta t} = -\frac{(10\% 3 - 10\% 1)}{20 \text{ min}} \times \frac{60 \text{ min}}{1 \text{ h}}$$

$$= 10\% \text{ mol L}^{-1} \cdot \text{h}^{-1}$$

ریاضی

۷۶. گزینه ۴ صحیح است.

می‌دانیم مجموع زوایای داخلی مثلث 180° یا π رادیان است. پس داریم:

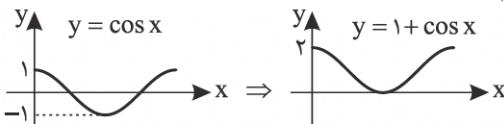
$$x + \frac{\pi}{4} + \frac{3\pi}{10} = \pi \Rightarrow x + \frac{11\pi}{20} = \pi \Rightarrow x = \pi - \frac{11\pi}{20} = \frac{9\pi}{20} \text{ rad}$$

زاویه x بحسب درجه برابر است با:

$$\Rightarrow x = \frac{9\pi}{20} \times \frac{180^\circ}{\pi} = 81^\circ$$

(ریاضی تجربی یازدهم، صفحه ۷۶)

۷۷. گزینه ۴ صحیح است.

می‌دانیم $y = 1 + \cos x$ ، حال تابع $\cos(x - \pi) = -\cos x$ را رسم می‌کنیم:

(ریاضی تجربی یازدهم، صفحه ۹۳)

۷۸. گزینه ۱ صحیح است.

با استفاده از خواص لگاریتم داریم:

$$\log_2(x+1) + \log_2(x+4) = 2 \Rightarrow \log_2(x+1)(x+4) = 2$$

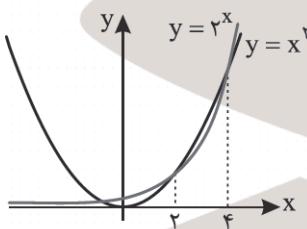
$$\Rightarrow (x+1)(x+4) = 2^2 \Rightarrow x^2 + 5x + 4 = 4$$

$$\Rightarrow x^2 + 5x = 0 \Rightarrow x(x+5) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 0 \\ x = -5 \end{cases}$$

توجه کنید که $x = -5$ غیرقابل قبول است و تنها جواب معادله، $x = 0$ است.

(ریاضی تجربی یازدهم، صفحه ۱۱۳)

۷۹. گزینه ۱ صحیح است.

طبق شکل زیر، نمودار تابع $y = 2^x$ و $y = x^2$ در بازه $(0, +\infty)$ در نقاطی به طول‌های ۲ و ۴ متقاطع هستند. پس $a = 2$ و $b = 4$ و داریم:

$$\log_2 |a - b| = \log_2 |2 - 4| = \log_2 2 = \frac{1}{3} \log_2 2 = \frac{1}{3}$$

(ریاضی تجربی یازدهم، صفحه‌های ۹۱ و ۱۱۱)

۸۰. گزینه ۲ صحیح است.

با در نظر گرفتن شرایط معنی‌دار بودن لگاریتم داریم:

$$\left. \begin{array}{l} 3x - 20 > 0 \Rightarrow 3x > 20 \Rightarrow x > \frac{20}{3} \\ 25 - x > 0 \Rightarrow x < 25 \\ 25 - x \neq 1 \Rightarrow x \neq 24 \end{array} \right\}$$

$$\cap \rightarrow D_f = \left(\frac{20}{3}, 25 \right) - \{24\} \Rightarrow \{7, 8, \dots, 23\}$$

تعداد

$$23 - 7 + 1 = 17$$

(ریاضی تجربی یازدهم، صفحه ۱۰۷)

۸۱. گزینه ۳ صحیح است.

ابتدا $\cos \alpha$ را به دست می‌آوریم:

$$1 + \tan^2 \alpha = \frac{1}{\cos^2 \alpha} \Rightarrow 1 + \frac{1}{9} = \frac{1}{\cos^2 \alpha} \Rightarrow \cos^2 \alpha = \frac{9}{11}$$

$$\bar{R}_2 = R_{I_2} = \frac{\Delta [I_2]}{\Delta t} = -\frac{(0.025 - 0.03)}{20 \text{ min}} \times \frac{60 \text{ min}}{1 \text{ h}} = 0.015 \text{ mol L}^{-1} \text{ h}^{-1}$$

$$\frac{\bar{R}_1}{\bar{R}_2} = \frac{0.03}{0.015} = 2$$

(شیمی یازدهم، صفحه ۹۷)

۷۱. گزینه ۳ صحیح است.

با توجه به معادله موازن شده واکنش گزینه‌ها بررسی می‌شود:

$$1) \bar{R}_{\text{N}_2\text{O}_5} = 2\bar{R}_{\text{O}_2} = 2 \times 4 \times 10^{-3} \text{ mol s}^{-1} \times 1\text{s} = 8 \times 10^{-3} \text{ mol}$$

$$2) \bar{R}_{\text{NO}_2} = 4\bar{R}_{\text{O}_2} = 4 \times 4 \times 10^{-3} \times 60 = 96 \times 10^{-3} \text{ mol}$$

(۳) درست

(۴) برای بیان نسبت شب نمودارها عالم نمودار بیشتر باید لحظه شود. بنابراین نسبت $\frac{-2}{4}$ درست است.

(شیمی یازدهم، صفحه‌های ۹۰ تا ۱۱۱)

۷۲. گزینه ۳ صحیح است.

با توجه به اینکه نمودار در ماده A و B نزولی و در نمودارهای C و D صعودی است می‌توان دریافت A و B واکنش‌دهنده و ماده‌های C و D فراورده هستند.

از طرفی ضرایب مواد در معادله موازن شده واکنش مناسب با تغییرات مول هر ماده در بازه زمانی معین است.

$$\left\{ \begin{array}{l} -\Delta n_A = 1/2 \\ -\Delta n_B = 0/4 \\ \Delta n_C = 0/8 \\ \Delta n_D = 0/2 \end{array} \right. \Rightarrow 1/2 A + 0/4 B \rightarrow 0/8 C + 0/2 D$$

همه ضرایب را به $1/2$ تقسیم می‌کنیم:

(شیمی یازدهم، صفحه‌های ۱۱۱ تا ۱۱۳)

۷۳. گزینه ۳ صحیح است.

در بین گزینه‌ها تنها گزینه ۳ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) بازدارنده‌ها در ساختار خود کترون جفت نشده ندارند.

(۲) لیکوپن آروماتیک نیست.

(۳) بازدارنده‌ها فعالیت رادیکال‌ها را کاهش می‌دهند.

(شیمی یازدهم، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

۷۴. گزینه ۴ صحیح است.

(۱) درست، زمانی که به جای نوار منیزیم از پودر استفاده شود به دلیل افزایش سطح تماس سرعت واکنش بیشتر خواهد بود.

(۲) درست، با توجه به معادله واکنش نمودار می‌تواند مربوط به گاز H₂ باشد از طرفی بازدارنده‌ها سرعت را کاهش می‌دهند.

$$3) R_{\text{H}_2} = \frac{3 \cdot \text{mL}}{4 \cdot \text{s}} = 0.75 \text{ mL.s}^{-1}$$

(۴) نمودار D درست است.

(شیمی یازدهم، صفحه ۹۱)

۷۵. گزینه ۴ صحیح است.

(۱) نادرست، چهره پنهان ردپای غذا شامل همه منابعی است که در تهیه غذا از آغاز تا سر سفره سهم دارد.

(۲) نادرست، تولید گاز گلخانه‌ای چهره پنهان ردپای غذا محسوب می‌شود.

(۳) نادرست، چهره آشکار ردپای غذا نشان می‌دهد که حدود ۳۰ درصد از غذایی که در جهان فراهم شود، مصرف نمی‌شود.

(شیمی یازدهم، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

خواسته سؤال برابر است با:

$$f(72) = 4 + \log_2(72+9) = 4 + \log_2 81 = 4 + \log_2 3^4 = 4 + 4 = 8$$

(ریاضی تجربی یازدهم، صفحه های ۱۱۵ و ۱۱۶)

۸۶. گزینه ۲ صحیح است.

ابتدا هر نسبت مثلثاتی را ساده می کنیم:

$$\tan(2\pi - \theta) = -\tan \theta$$

$$\cot(\frac{3\pi}{2} - \theta) = \cot(\pi + \frac{\pi}{2} - \theta) = \cot(\frac{\pi}{2} - \theta) = \tan \theta$$

$$\cos(\frac{5\pi}{2} + \theta) = \cos(\frac{\pi}{2} + \theta) = -\sin \theta$$

$$\sin(3\pi + \theta) = \sin(\pi + \theta) = -\sin \theta$$

پس عبارت خواسته شده برابر است با:

$$1 + \frac{(-\tan \theta)(\tan \theta)}{(-\sin \theta)(-\sin \theta)} = 1 - \frac{\tan^2 \theta}{\sin^2 \theta} = 1 - \frac{\cos^2 \theta}{\sin^2 \theta} = 1 - \frac{1}{\cos^2 \theta}$$

$$= \frac{\cos^2 \theta - 1}{\cos^2 \theta} = \frac{-\sin^2 \theta}{\cos^2 \theta} = -\tan^2 \theta$$

(ریاضی تجربی یازدهم، صفحه های ۱۷۷ تا ۱۷۸)

۸۷. گزینه ۳ صحیح است.

با نوشتن هر زاویه بر حسب زاویه های کوچک تر داریم:

$$\sin(\frac{10\pi}{3}) = \sin(2\pi + \frac{4\pi}{3}) = \sin(\frac{4\pi}{3}) = \sin(\pi + \frac{\pi}{3}) = -\sin \frac{\pi}{3}$$

$$= -\frac{\sqrt{3}}{2}$$

$$\cot(\frac{11\pi}{4}) = \cot(2\pi + \frac{3\pi}{4}) = \cot(\frac{3\pi}{4}) = \cot(\pi - \frac{\pi}{4}) = -\cot \frac{\pi}{4}$$

$$= -1$$

$$\tan(-\frac{8\pi}{3}) = -\tan(\frac{8\pi}{3}) = -\tan(2\pi + \frac{2\pi}{3}) = -\tan(\frac{2\pi}{3})$$

$$= -\tan(\pi - \frac{\pi}{3}) = \tan \frac{\pi}{3} = \sqrt{3}$$

$$\cot(\frac{11\pi}{4}) \cdot \sin(\frac{10\pi}{3}) = \frac{(-1)(-\frac{\sqrt{3}}{2})}{\sqrt{2}} = \frac{1}{2}$$

حال داریم:

(ریاضی تجربی یازدهم، صفحه های ۱۷۷ تا ۱۷۸)

۸۸. گزینه ۲ صحیح است.

با توجه به رابطه $9^t = 81$ معادله را به صورت زیر می نویسیم:

$$(9^t)^x + 2 \times 9^x - 15 = 0 \Rightarrow (9^x)^2 + 2 \times 9^x - 15 = 0$$

از تغییر متغیر $9^x = t$ استفاده می کنیم:

$$t^2 + 2t - 15 = 0 \Rightarrow (t-3)(t+5) = 0 \Rightarrow t = 3, t = -5$$

$$\begin{cases} 9^x = -5 \\ 9^x = 3 \end{cases} \Rightarrow x = \frac{1}{2}$$

بنابراین $a = \frac{1}{2}$ و داریم:

$$\log_a(1-a) = \log_{\frac{1}{2}}(1-\frac{1}{2}) = \log_{\frac{1}{2}}\frac{1}{2} = \frac{1}{2} \log_{\frac{1}{2}}\frac{1}{2} = \frac{1}{2}$$

(ریاضی تجربی یازدهم، صفحه های ۱۰۳ و ۱۱۱)

۸۹. گزینه ۲ صحیح است.

$$\text{با استفاده از فرمول } \log_b a = \frac{\log a}{\log b} \text{ داریم:}$$

$$\log_2 4 = a \Rightarrow \frac{\log 4}{\log 2} = a \Rightarrow \log 2^4 = a \log(2 \times 3)$$

$$\Rightarrow 4 \log 2 = a(\log 2 + \log 3)$$

حال داریم:

$$\cos(3\pi - \alpha) = \cos(2\pi + \pi - \alpha) = \cos(\pi - \alpha) = -\cos \alpha$$

$$\sin(\frac{3\pi}{2} + \alpha) = \sin(\pi + \frac{\pi}{2} + \alpha) = -\sin(\frac{\pi}{2} + \alpha) = -\cos \alpha$$

پس حاصل خواسته شده برابر است با:

$$(-\cos \alpha)(-\cos \alpha) = \cos^2 \alpha = \frac{9}{11}$$

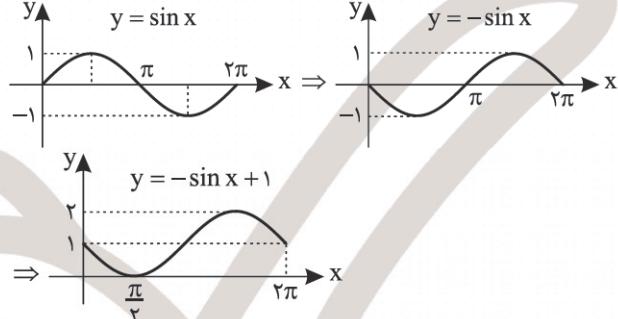
(ریاضی تجربی یازدهم، صفحه های ۱۰۰، ۱۰۱، ۱۰۲ و ۱۰۳)

۸۲. گزینه ۴ صحیح است.

ابتدا ضابطه تابع را ساده می کنیم:

$$f(x) = \cos(x + \frac{\pi}{2}) + 1 = \cos(\frac{\pi}{2} + x) + 1 = -\sin x + 1$$

بنابراین نمودار تابع $y = \sin x$ را ابتدا نسبت به محور طول ها قرینه کرده و سپس یک واحد به سمت بالا می بریم:

(ریاضی تجربی یازدهم، صفحه های ۱۰۰ و ۱۰۱)

۸۳. گزینه ۴ صحیح است.

ابتدا با استفاده از فرمول های لگاریتم هر کدام از عبارت ها را جدآگانه ساده می کنیم:

$$\log_{125} 77 = \log_{5^3} 77 = \frac{3}{3} \log_5 77 = \log_5 77 = 3$$

$$\log_{\frac{1}{a}} \frac{\sqrt{a}}{a^2} = \log_{a^{-1}} \frac{\frac{1}{a}}{a^2} = \log_{a^{-1}} a^{\frac{1}{2}-2} = \log_{a^{-1}} a^{-\frac{3}{2}}$$

$$= -\frac{3}{2} \times (\frac{1}{-1}) \log_a a = \frac{3}{2}$$

حال خواسته سؤال برابر است با:

(ریاضی تجربی یازدهم، صفحه های ۱۱۱ و ۱۱۳)

۸۴. گزینه ۳ صحیح است.

اگر تعداد اولیه باکتری ها M و تعداد باکتری ها پس از t ساعت را با $f(t)$ نشان دهیم، داریم:

$$f(t) = M \times 2^{vt}$$

حال باید معادله $f(t) = \Delta M$ را حل کنیم:

$$M \times 2^{vt} = \Delta M \Rightarrow 2^{vt} = \frac{\Delta M}{M} = 5 \Rightarrow vt = \log_2 5 \Rightarrow vt = \frac{\log 5}{\log 2}$$

با استفاده از رابطه $\log \Delta = 1 - \log 2$ داریم:

$$2t = \frac{1 - \log 2}{\log 2} = \frac{1 - \frac{0}{3}}{\frac{0}{3}} = \frac{0/7}{0/3} = \frac{7}{3} \Rightarrow t = \frac{7}{6}$$

(ریاضی تجربی یازدهم، صفحه ۱۱۷)

۸۵. گزینه ۴ صحیح است.

از روی نمودار، دامنه تابع بازه $(-\infty, +\infty)$ است. از طرفی با استفاده از شرط معنی دار بودن لگاریتم، داریم:

$$f(x) = a + \log_2(x-b) \Rightarrow x-b > 0 \Rightarrow x > b \Rightarrow b = -9$$

$$\Rightarrow f(x) = a + \log_2(x+9)$$

نمودار تابع از نقطه $(6, 0)$ می گذرد، پس:

$$f(0) = 6 \Rightarrow a + \log_2 9 = 6 \Rightarrow a + 2 = 6 \Rightarrow a = 4$$

$$\Rightarrow f(x) = 4 + \log_2(x+9)$$

۹۴. گزینه ۱ صحیح است.

ابتدا داریم:

$$\Delta x + 4y = \frac{\pi}{\lambda} \xrightarrow{x \neq 0} 2\Delta x + 16y = \frac{\pi}{\lambda}$$

$$\xrightarrow{-x} 21x + 16y = \frac{\pi}{\lambda} + x \quad (1)$$

$$\Delta x + 4y = \frac{\pi}{\lambda} \xrightarrow{x \neq 0} 4\Delta x + 32y = \pi$$

$$\xrightarrow{-x} 39x + 32y = \pi - x \quad (2)$$

بنابراین:

$$\frac{\cos(21x + 16y)}{\cos(39x + 32y)} = \frac{\sqrt{2}}{\lambda} \xrightarrow{(1)} \frac{\cos(\frac{\pi}{\lambda} + x)}{\cos(\pi - x)} = \frac{-\sin x}{-\cos x} = \frac{\sqrt{2}}{\lambda}$$

$$\Rightarrow \tan x = \frac{\sqrt{2}}{\lambda}$$

حال داریم:

$$\sin(\pi - x) = \sin x$$

$$\begin{array}{c} \text{رسم مثلث} \\ \text{برای } \tan x = \frac{\sqrt{2}}{\lambda} \end{array} \xrightarrow{\sin x > 0} \sin x = \frac{\sqrt{2}}{\sqrt{66}}$$

$$\Rightarrow \sin x = \frac{1}{\sqrt{33}}$$

یا

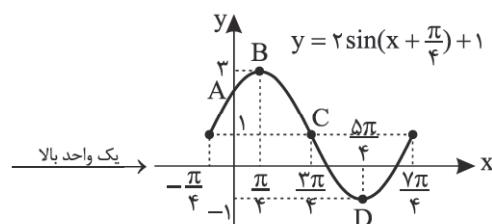
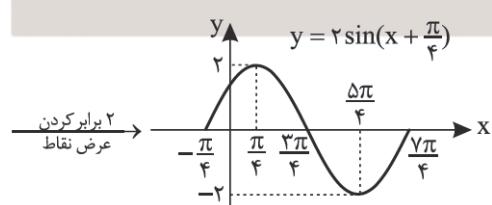
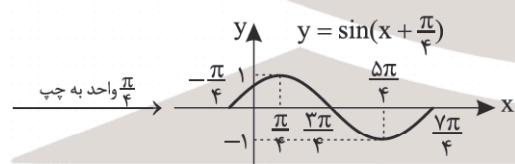
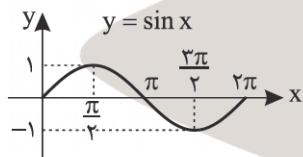
$$\cot x = \frac{\lambda}{\sqrt{2}} \Rightarrow 1 + \cot^2 x = \frac{1}{\sin^2 x} \Rightarrow 1 + \frac{64}{2} = \frac{1}{\sin^2 x}$$

$$\Rightarrow \sin^2 x = \frac{2}{66} \xrightarrow{\sin x > 0} \sin x = \sqrt{\frac{2}{66}} = \frac{1}{\sqrt{33}}$$

(ریاضی تجربی یازدهم، صفحه های ۱۰ و ۱۱)

۹۵. گزینه ۲ صحیح است.

ابتدا نمودار تابع داده شده را رسم می کنیم:

$$\Rightarrow 2\log 2 = a\log 2 + a\log 3 \Rightarrow 2\log 2 - a\log 2 = a\log 3$$

$$\Rightarrow (2-a)\log 2 = a\log 3 \Rightarrow \frac{\log 2}{\log 3} = \frac{a}{2-a} \Rightarrow \log_3 2 = \frac{a}{2-a}$$

(ریاضی تجربی یازدهم، صفحه ۱۱۴)

۹۶. گزینه ۱ صحیح است.

با استفاده از فرمول های لگاریتم، معادله را ساده کرده و داریم:

$$\log_2(x+2) + \log_2(x+5) = \log_{\sqrt{2}} 9 \times \log_9 2$$

$$\Rightarrow \log_2(x+2)(x+5) = \log_{\sqrt{2}} 2$$

$$\Rightarrow \log_2(x^2 + 7x + 10) = \log_{\sqrt{2}} 2$$

$$\Rightarrow \log_2(x^2 + 7x + 10) = 2 \Rightarrow x^2 + 7x + 10 = 2^2$$

$$\Rightarrow x^2 + 7x + 6 = 0 \Rightarrow (x+1)(x+6) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x = -1 \\ x = -6 \end{cases}$$

پس -1 و حال باید بررسی کنیم که $a^2 + 7$ بین کدام دو عدد صحیح متوالی قرار دارد.

$$\log_2(a^2 + 7) = \log_2(1 + 7) = \log_2 8$$

$$3 < 8 < 4^2 \Rightarrow \log_2 3 < \log_2 8 < \log_2 4^2 \Rightarrow 1 < \log_2 8 < 2$$

$$\Rightarrow [\log_2 8] = 1$$

(ریاضی تجربی یازدهم، صفحه ۱۱۳)

۹۷. گزینه ۴ صحیح است.

از طرفین تساوی داده شده در مبنای ۱۰ لگاریتم می گیریم.

$$3^{5-x} = 7^x \Rightarrow \log(3^{5-x}) = \log(7^x) \Rightarrow (5-x)\log 3 = x\log 7$$

$$\Rightarrow 5\log 3 - x\log 3 = x\log 7 \Rightarrow 5\log 3 = x\log 3 + x\log 7$$

$$\Rightarrow 5\log 3 = x(\log 3 + \log 7) \Rightarrow 5\log 3 = x\log 21$$

$$\Rightarrow x = \frac{5\log 3}{\log 21}$$

(ریاضی تجربی یازدهم، صفحه ۱۱۲)

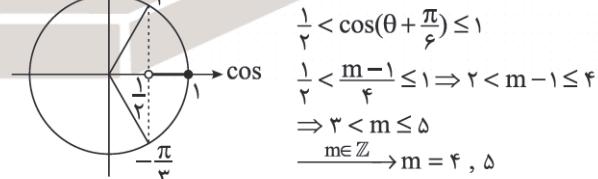
۹۸. گزینه ۳ صحیح است.

طبق فرض داریم:

$$-\frac{\pi}{2} < \theta < \frac{\pi}{6} \xrightarrow{+ \frac{\pi}{6}} -\frac{\pi}{3} < \theta + \frac{\pi}{6} < \frac{\pi}{3}$$

مطلوب دایره مثلثاتی رسم شده، اگر زاویه در بازه $(-\frac{\pi}{3}, \frac{\pi}{3})$ باشد،

کسینوس آن در بازه $[0, \frac{1}{2}]$ است. پس داریم:

(ریاضی تجربی یازدهم، صفحه ۷۹)

۹۹. گزینه ۲ صحیح است.

ابتدا کمترین و بیشترین مقدار تابع f را به دست می آوریم:

$$-1 \leq \sin(x - \frac{\pi}{3}) \leq 1 \xrightarrow{x = -(-5)} -5 \leq -5\sin(x - \frac{\pi}{3}) \leq 5$$

$$\xrightarrow{+2} -3 \leq 2 - 5\sin(x - \frac{\pi}{3}) \leq 7 \Rightarrow -3 \leq f(x) \leq 7$$

f کمترین مقدار تابع f و 7 بیشترین مقدار تابع f خواسته سوال برابر است با:

$$7 - (-3) = 10$$

(ریاضی تجربی یازدهم، صفحه های ۹۰ و ۹۱)

مرکز آموزش مارس برتر

سومین موجی که توسط لرزه‌گارها در یک زمین‌لرزه ثبت می‌شود موج لاو (L) است. این موج شبیه موج S است ولی در آن ذرات جابه‌جایی قائم ندارند و جهت جابه‌جایی ذرات ماده در آن به موازات سطح زمین است.
(زمین‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۶۹ و ۷۰)

۱۰۰. گزینه ۳ صحیح است.

در ناویدیس‌ها لایه موجود در مرکز چین جدیدتر و لایه‌های حاشیه چین قدیمی تر هستند، سیلورین سومین دوره پالنزوئیک و اردوبویسین دومین دوره پالنزوئیک است (سیلورین جدیدتر از اردوبویسین است). حل تست از روش رد گرینه:

- ۱) کربنیفر ← قدیم - پرمین ← جدید
- ۲) پالنزوئن ← قدیم - کواترنری ← جدید
- ۳) سیلورین ← جدید - اردوبویسین ← قدیم (گزینه متفاوت)
- ۴) کامبرین ← قدیم - دونین ← جدید

(زمین‌شناسی یازدهم، صفحه ۶۵)

۱۰۱. گزینه ۲ صحیح است.

با توجه به تصویر ۵-۴ صفحه ۸۲ کتاب درسی عناصر اصلی گرانیت O₂, Al, Si, A₁ هستند. در فصل ۲ و سری واکنشی بروون هم خوانده بودیم که گرانیت حاوی کانی‌های بیوتیت، فلدسپار پاتاسیم، مسکوویت، کوارتز و پلازیوکلاز سدیم‌دار است.

پس می‌توان گفت گرانیت حاوی عناصری چون O₂, Al, Si, Na, K ... است.

(زمین‌شناسی یازدهم، صفحه ۱۲)

۱۰۲. گزینه ۱ صحیح است.

مهمنترین راه انتقال آرسنیک از زمین به گیاهان و جانوران، آب‌های آلوده به این عنصر است. عوارض و بیماری‌های ورود آرسنیک به بدن: ۱- لکه‌های پوستی ۲- سخت و شاخی شدن کف دست و پا (کراتوسیس) ۳- دیابت ۴- سرطان پوست

(زمین‌شناسی یازدهم، صفحه ۱۲)

۱۰۳. گزینه ۴ صحیح است.

سلنیم ← عنصر اساسی و ضدسرطان ← عوارض کمبود سلنیم: بیماری کشان که باعث اختلال در عملکرد قلب، بزرگ شدن قلب و درنهایت مرگ می‌شود.

فلوئور ← عنصر اساسی ← عوارض مصرف ۲۰ تا ۴۰ برابر زیادی فلوئور: خشکی غضروفها و تغییر شکل استخوانها سرب ← عنصر غیراساسی و سمی ← عوارض مسمومیت با سرب در کودکان: پایین آمدن یادگیری و کاهش رشد ذهنی، خستگی، ناآرامی و تشنج

(زمین‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۱۰۴. گزینه ۱ صحیح است.

روی ← عنصر جزئی و اساسی ← منشأ: کانی‌های سولفیدی، سنگ‌های کربناته و برخی سنگ‌های آتشفسانی ← عوارض: افزایش روی کم‌خونی و حتی مرگ کادمیم ← عنصر سمی و سرطان‌زا ← منشأ: کانسنگ‌های سولفیدی عوارض: بیماری ایتای ایتای

(زمین‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۴)

۱۰۵. گزینه ۲ صحیح است.

موارد (الف)، (ج) و (د) صحیح هستند. دلیل نادرستی عبارت ب: از پودر باریت به صورت سوسپانسیون در پرتونگاری استفاده می‌شود.

بررسی موارد درست:
الف) کانی هالیت ← تهیه نمک خوراکی یا نمک درمانی برای بیماری‌های پوستی و تیره‌نیاد

ج) کانی تالک ← تهیه پودر بچه و روکش قرص‌ها

د) انواع کانی‌های رسی برای تهیه آنتی‌بیوتیک‌ها و قرص‌های مسکن استفاده می‌شود.

تالک، میکا و رس‌ها در تهیه کرم ضدآفات و در صنایع آرایشی استفاده می‌شوند.

(زمین‌شناسی یازدهم، صفحه ۹۰)

از طرفی:

$$f(0) = 2 \sin\left(\frac{\pi}{4}\right) + 1 = \sqrt{2} + 1 \Rightarrow A(0, \sqrt{2} + 1)$$

بنابراین:

$$A(0, \sqrt{2} + 1), B\left(\frac{\pi}{4}, 3\right) \Rightarrow m_{AB} = \frac{2 - \sqrt{2}}{\frac{\pi}{4}} = \frac{4(2 - \sqrt{2})}{\pi}$$

$$C\left(\frac{3\pi}{4}, 1\right), D\left(\frac{5\pi}{4}, -1\right) \Rightarrow m_{CD} = \frac{-2}{\frac{\pi}{2}} = \frac{-4}{\pi}$$

$$\Rightarrow \frac{m_{AB}}{m_{CD}} = -(\sqrt{2} - 2) = \sqrt{2} - 2$$

(ریاضی تجربی یازدهم، صفحه ۹۳)

زمین‌شناسی

۹۶. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی عبارات مورد نظر:

الف) شروع بسته شدن حوضه اقیانوسی ← مرحله افول

ب) تشکیل فوران‌های خطی درون اقیانوسی در امتداد پشت‌های میان اقیانوسی ← مرحله بلوغ

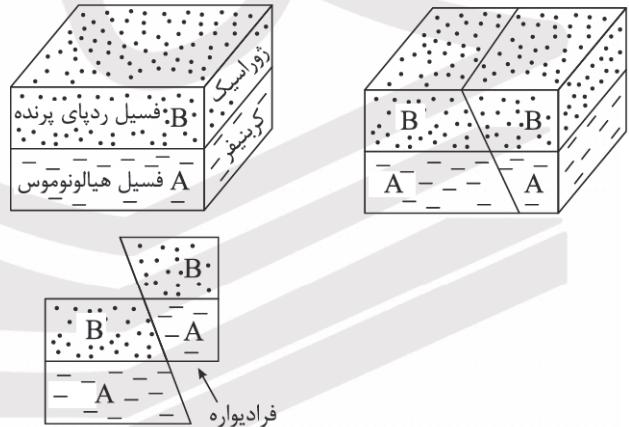
ج) شکل گیری اقیانوسی با عرض کم ← مرحله جوانی

د) وضعیت فعلی دریای مدیترانه ← پایانی
(زمین‌شناسی یازدهم، صفحه ۶۱)

۹۷. گزینه ۱ صحیح است.

راه حل تستی و سریع: در صورتی که فرادیواره سنی کمتر از فرودیواره داشته باشد، گسل از نوع معکوس است. در این منطقه A، فرادیواره و سن کربنیفر را دارد و B فرودیواره به سن ژوراسیک است.

راه حل تشرییحی:

در صورتی که سطح بالایی شکستگی (فرادیواره) از پایین به سمت بالا حرکت کند، تصویری مانند آنچه در تست آمده است، به دست می‌آید.

(زمین‌شناسی یازدهم، صفحه ۶۳)

۹۸. گزینه ۲ صحیح است.

عبارات (ج) و (د) نادرست هستند.

ج) آتشفسانهای دماوند و نفتان در مرحله فومروولی قرار دارند و خروج گاز و مواد فرار همچنان پس از فعلیت اصلی از آنها ادامه دارد.

د) ذرات آتشفسانی ۲ تا ۳۲ میلی‌متر (۰/۳ سانتی‌متر تا ۳/۲ سانتی‌متر) را لایلی می‌گویند.
(زمین‌شناسی یازدهم، صفحه ۵۶)

۹۹. گزینه ۱ صحیح است.

تصویر الف ← موج ریایی (R) / تصویر ب ← موج لاو (L) / تصویر ج ← موج ثانویه (S)